

КАК ДА ПОЛУЧИМ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА?

НАРЪЧНИК

This project is supported by a grant from The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC) and with the support of the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, within the Regional Environment Reconstruction Programme for South Eastern Europe (REReP). The opinions expressed in connection with this project (OR, in this publication) do not necessarily represent the policies or opinions of the REC. The REC assumes no liability, express or implied, arising out of the activities of any of its grantees.

Издаването на този наръчник е финансирано от Регионалният екологичен център за Централна и Източна Европа (РЕЦ), с подкрепата на Министерството на външните работи на Холандия, в рамките на Регионалната програма за възстановяване на околната среда за Югоизточна Европа. Мненията изложени в настоящата публикация не представляват задължително политиката и становищата на РЕЦ. РЕЦ не носи каквато и да е отговорност за дейността на което и да било лице, получило финансиране от РЕЦ.

Фондация
Програма Достъп до Информация

КАК ДА ПОЛУЧИМ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА?

Наръчник

ISBN 954-9953-25-4

Българска

Първо издание,

София, 2003

Издател:

© Програма Достъп до Информация

Авторски екип:

Дарина Палова

Александър Кашъмов

Кирил Терзийски

Всички права са запазени. Не е разрешено публикуването на части от книгата под каквато и да е форма – електронна, механична, фотокопирна или по друг начин – без писменото разрешение на издателя.

УВОД

Правото на информация за околната среда е в самата сърцевина на конституционното право на гражданите на информация от държавата. За нашата страна то има корените си в сериозните събития, засягащи околната среда през 80-те години и неосведомеността на хората във връзка с тях.

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) от 1991 г. предвиждаше право на достъп до информация за околната среда и съответно задължение за държавните органи, а в определени случаи и за търговците, да информират както по своя инициатива в определени случаи, така и при запитване. Преди приемането на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) през 2000г. обаче нямаше случай съдилищата да се произнесат по същество за законността на отказ да се предостави информация. След влизането в сила на ЗДОИ гражданите и неправителствените организации предприеха действия по обжалване на отказите на държавните органи пред съда. С приемането на новия ЗООС през 2002г. значение за правото на достъп до екологична информация придобиха и неговите разпоредби.

На 14.10.2003 г. в Държавен вестник, бр. 91 от 2003г. бе обнародван Закон за ратифициране на Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, подписана на 25 юни 1998 г. в Орхус, Дания. След обнародването на текста на Конвенцията и влизането ѝ в сила тя ще стане част от българското законодателство и ще се прилага с предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Поради това, както и поради голямото значение на Конвенцията като общопризнат международен стандарт, ограниченията на правото на достъп до информация следва да бъдат разглеждани през призмата на нейните разпоредби.

През периода от 2000г. досега правният екип на Програма Достъп до Информация е оказал помощ и съдействие на неправителствени организации, журналисти и други граждани в над 60 съдебни дела срещу откази да се предостави обществена информация. В периода 2002 - 2003 г. са решени 20 от тях. По 8 дела е поискана информация за околната среда или във връзка с опазването на околната среда и правото на чиста и здравословна

околна среда. Неправителствени организации и граждани продължават да подават жалби срещу откази на подобна информация.

Понастоящем търсенето на информация за околната среда постепенно се усилва заедно с все по-широката информираност на обществото за правото му на достъп до информация.

Структурата на настоящия наръчник бе оформена след прегледа на случаите, постъпили в Програма Достъп до Информация през периода 1997 - 2003 г. и на съдебните дела, водени от 2000 г. насам. Текстът на наръчника отразява и въпросите, възникнали при обсъжданията на ЗООС и Конвенцията от Орхус с участието на представители на РИОСВ, басейновите дирекции и други институции, отговарящи за опазването на околната среда и неправителствени организации, проведени през пролетта на 2003 г. в Кюстендил, Благоевград и Пловдив по проект на Регионалния екологичен център - България¹. При отразяването на важни случаи, свързани с достъпа до информация, сме имали предвид опита на Центъра за екологично право, „Сдружение за дивата природа- Балкани“, Екологично Сдружение „За земята“, Сдружение „ИнфоЕКОклуб за здравословна околна среда - Враца“, НД „Екогласност“ - секция Монтана. За подбора на случаите от гледна точка на тяхната типичност за гео-политическия регион бяха важни и дискусиите, проведени през юни 2003г. в Приморско, България и октомври 2003 г. в Синая, Румъния с членовете на международната мрежа EANSEE.

Благодарност изказваме на нашите колеги Гергана Жулева, Фани Давидова и Николай Маревков за бележките по текста и ценната помощ за съставянето на наръчника.

София

Декември 2003 г.

Екипа

¹ През пролетта на 2003 г. ПДИ участва в организирано от Регионалния екологичен център - България обучение по Конвенцията от Орхус. Разговори с представители на МОСВ са проведени и в хода на мониторинга, извършен от ПДИ през лятото 2003 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Кой има право на достъп до информация за околната среда?	7
Кой е задължен да предоставя информация за околната среда?	7
Каква информация можем да искаме по реда на ЗООС?	8
Каква информация могат да откажат да ни предоставят?	9
1. Кои са основанията за отказ на информация за околната среда?	9
2. Частичен достъп до информация	10
Каква информация административните структури са задължени да поддържат постоянно актуална и на разположение?	11
В кои случаи компетентните органи са задължени да предоставят информация по собствена инициатива?	12
Как да получим достъп до информация?	13
1. <i>Къде да поискаме достъп до информация?</i>	13
2. <i>Как да поискаме достъп до информация?</i>	14
2.1. <i>УСТНО искане на информация</i>	14
2.2. <i>ПИСМЕНО заявление за информация</i>	14
3. <i>В каква форма получаваме достъп до информация?</i>	16
4. <i>Какво да очакваме след подаване на заявлението?</i>	16
4.1. <i>Решение за предоставяне на достъп до исканата информация</i>	16
4.2. <i>Уведомление за уточняване на искането</i>	17
4.3. <i>Уведомление за удължаване на срока</i>	18
4.4. <i>Уведомление за препращане на искането</i>	18
4.5. <i>Решение за отказ за предоставяне на достъп до информация</i>	18
Как да обжалваме в съда?	19
Ограничения на правото на достъп до информация, свързана с околната среда	21

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение № I - Списък на важни адреси	28
Приложение № II - Държавна тайна - извлечение от Закона за защита на класифицираната информация	31
Приложение № III - Служебна тайна - извлечение от Закона за защита на класифицираната информация	33
Приложение № IV - Заповед № 111/11.02.2003 г. на министъра на околната среда и водите	36
Приложение № V - Заповед № 110/11.02.2003 г. на министъра на околната среда и водите	41
Приложение № VI - Заповед № РД-796/20.06.2003 г. на министъра на околната среда и водите	44
Приложение № VII - Заповед № РД - 969/28.07.2003 г. на министъра на околната среда и водите	46
Приложение № VIII - Заповед №10/10.01.2001 г. на министъра на финансите за определяне нормативи за разходите при предоставяне на обществена информация.....	49
Приложение № IX - Примерно заявление за достъп до информация	50
Приложение № X - Примерна съдебна жалба	51
Приложение № XI - Закон за опазване на околната среда - гл. II	53
Приложение № XII - Закон за достъп до обществена информация	57
Приложение № XIII - Орхуска конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (чл. 4 и чл. 9)	68
Приложение № XIV - Решение по делото „Лазов срещу Министъра на околната среда и водите“	73
Приложение № XV - Решение по делото „Найденов срещу Община Враца“	77

КОЙ ИМА ПРАВО НА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА?

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) дава право на ВСЕКИ:

- български гражданин,
- чужд гражданин или лице без гражданство,
- юридическо лице - българско или чуждестранно,

да поиска и получи достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

КОЙ Е ЗАДЪЛЖЕН ДА ПРЕДОСТАВЯ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА?

Задължени да предоставят информация са:

- Централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация за околната среда - например Министерството на околната среда и водите (МОСВ), Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ), Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), басейновите дирекции, кметовете и областните управители.
- Други органи и организации, които се разпореждат със средства от консолидирания държавен бюджет и събират, и разполагат с информация за околната среда - например Националният център за аграрни науки, Комитетът за използване на атомната енергия за мирни цели.

Вж. Приложение № 1: Списък на важни адреси.

Внимание!

Изключени от приложното поле на закона са органите на законодателната и съдебната власт. От тях информация може да се поиска по реда на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

КАКВА ИНФОРМАЦИЯ МОЖЕМ ДА ИСКАМЕ ПО РЕДА НА ЗООС?

Всяка информация в писмена, визуална, аудио, електронна или друга материална форма относно:

- състоянието на компонентите на околната среда (атмосферен въздух, атмосфера, вода, почва, земни недра, ландшафт, природни обекти, минерално и биологично разнообразие);
- факторите, които оказват въздействие върху компонентите на околната среда (отпадъци, шумове, вибрации, радиация и др.);
- дейности или мерки, оказващи въздействие върху компонентите на околната среда (административни мерки, международни договори, политики, законодателство, планове и програми) и икономическите анализи, свързани с тях;
- състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората;
- обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения;
- емисии и други вредни въздействия върху околната среда.

ЗООС въвежда 3 вида информация за околната среда:

- налична първична** информация - това са резултатите от измервания, изпитвания, наблюдения и други подобни, събирани в рамките на задълженията на компетентната администрация;
- налична предварително обработена** информация - това е първичната информация, вече обработена, обобщена и анализирана в рамките на задълженията на компетентната администрация, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице;

- **нарочно обработена** информация - тази, която се събира или обработва, обобщава и анализира само по искане на заинтересувано лице².

Информацията винаги е записана на някакъв **носител**. Най-често информацията, съхранявана от задължените институции, се съдържа в **документите**, които те създават. Това са различни доклади и оценки относно състоянието на околната среда, протоколи от извършени проверки, проведени измервания, изпитвания, наблюдения, заповеди на министри и ръководители на агенции и т.н.

Внимание!

ЗООС осигурява достъп на **всеки до наличната** информация за околната среда - вече събрана и обработена от администрацията при осъществяване на нейните правомощия.

Законът дава право и на достъп до информация за околната среда, която се събира или обработва по повод конкретно искане на **заинтересувано лице** (нарочно обработена информация).

КАКВА ИНФОРМАЦИЯ МОГАТ ДА ОТКАЖАТ ДА НИ ПРЕДОСТАВЯТ?

1. Кои са основанията за отказ на информация за околната среда?

В някои случаи задължените да предоставят информация по реда на ЗООС могат да откажат достъп до нея. Основанията за отказ са изрично определени в закона. Те са:

- исканата информация е класифицирана (засекретена) информация, представляваща държавна тайна (вж. Приложение № II);
- исканата информация е класифицирана (засекретена) информация, представляваща служебна тайна (вж. Приложение № III);

² Вж. стр. 13, Как да получим достъп до информация?, т. Б.

- ❑ исканата информацията представлява производствена или търговска тайна, определена със закон;
- ❑ исканата информация представлява интелектуална собственост;
- ❑ исканата информация представлява лични данни и липсва съгласие на лицето;
- ❑ достъпът до исканата информация би увредил интересите на трето лице, което е предоставило доброволно информацията;
- ❑ разкриването на информацията ще се отрази неблагоприятно на компонентите на околната среда (например местата за размножаване на редки видове).

Във всички тези случаи съответният орган е свободен да прецени дали да предостави исканата информация или не. Това означава, че правото на достъп до информация за околната среда следва да се ограничава след преценка, а не само при формалното констатиране на принадлежност към защитена категория информация. Тази преценка от страна на органа предполага извършване на теста „баланс на интереси“ и е въведена за първи път в българското законодателство от ЗООС (2002г.).

Внимание!

„Баланс на интереси“ означава, че при вземане на решение за отказ компетентният орган следва да отчита обществения интерес от разкриването на информацията. Ако този обществен интерес надделява, исканата информация трябва да бъде предоставена, макар тя формално да попада в кръга на ограниченията.

2. Частичен достъп до информация

Понякога исканата от вас информация може да съдържа части, които са ограничени за достъп.

За тези случаи ЗООС предвижда т.нар. „частичен достъп“ до информация, което означава, че информацията се предоставя в частта ѝ, която е възможно да се отдели от тази, подлежаща на ограничение.

КАКВА ИНФОРМАЦИЯ АДМИНИСТРАТИВНИТЕ СТРУКТУРИ СА ЗАДЪЛЖЕНИ ДА ПОДДЪРЖАТ ПОСТОЯННО АКТУАЛНА И НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ?

Достъп до информация за околната среда често се осигурява чрез Интернет страниците на държавните институции, информационните им центрове, отпечатваните бюлетини, доклади и други издания.

С цел максимално улесняване на достъпа до информация, ЗДОИ и ЗООС задължават всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично да публикува актуална информация:

- По реда на ЗДОИ администрацията е задължена винаги и по всяко време да държи на разположение на гражданите информация, съдържаща:
 1. описание на правомощията на органа и данни за организацията, функциите и отговорностите на администрацията;
 2. списък на издадените актове;
 3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация;
 4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация.
- ЗООС задължава конкретно Министъра на околната среда и водите да определи със заповед описанието на използваните от МОСВ и неговите подразделения **информационни масиви и ресурси**, които съдържат информация за околната среда (вж. *Приложение № IV*).

Описанието на тези масиви се публикува в Интернет страницата на Министерство на околната среда и водите (www.moew.government.bg).

- Всяка година по предложение на Министъра на околната среда и водите Народното събрание приема **доклад** за състоянието на околната среда, който се публикува под формата на годишник.
- Министърът на околната среда и водите организира и ръководи дейността на Националната система за мониторинг на околната среда. Получените от нея данни и оценки за състоянието на околната среда се публикуват в **тримесечен и годишен бюлетин**.
- В Интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда към Министъра на околната среда и водите се създава и публикува описание на информационните масиви и ресурси, съдържащи информация за околната среда, което се определя като **Национален каталог на източниците на информация за околната среда**
(вж. Приложение № V).

Внимание!

За да си спестите време, преди да подадете заявление за достъп до информация, е добре да проверите дали тя вече не е публикувана в някаква форма и може да бъде получена от някой информационен център или Интернет страница.

В КОИ СЛУЧАИ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ СА ЗАДЪЛЖЕНИ ДА ПРЕДОСТАВЯТ ИНФОРМАЦИЯ ПО СОБСТВЕНА ИНИЦИАТИВА?

При аварийни или други замърсявания, изпуснатите вредни вещества в околната среда представляват заплаха за живота, здравето и имуществото на хората. Навременното информиране на засегнатото население за случващото се с околната среда, би помогнало на всеки да вземе необходимите защитни мерки.

Ето защо, ЗООС **задължава** областните управители, кметовете на общини, РИОСВ, басейновите дирекции, органите на Държавна агенция „Гражданска защита“, а при промяна на радиационната обстановка - и Агенцията за ядрено регулиране, незабавно да уведомят Министерство на здравеопазването и гражданите. В тези случаи компетентните органи задължително предлагат конкретни мерки за защита на човешкото здраве и имуществото.

КАК ДА ПОЛУЧИМ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ?

За предоставяне на информация за околната среда ЗООС препраща към процедурата, предвидена в Закона за достъп до обществена информация, като въвежда само следните две особености:

- А. Информация за околната среда се предоставя в рамките на 14 дни, които започват да текат от датата на уведомяване на заявителя за взетото решение за достъп.
- Б. В реквизитите на решението за достъп се посочва видът на информацията, която се предоставя - вече налична или нарочно обработена, тъй като има разлика в цената, която се заплаща. За предоставяне на нарочно обработена информация **заплащането се договаря за всеки конкретен случай.**

1. Къде да поискаме достъп до информация?

При искане на достъп до информация трябва да се обърнете към определен служител, който е задължен да приема заявления със заповед на ръководителя на съответната институция. В повечето случаи можете да зададете въпроса си или да подадете заявление в един от следните отдели:

- Приемна за граждани
- Пресцентър и връзки с обществеността
- Деловодство
- Специално звено за приемане на заявления за достъп до информация

Със заповед на Министъра на околната среда и водите е определен специален вътрешен ред за предоставяне на достъп до информация за околната среда в рамките на МОСВ. Съгласно тази заповед всички заявления се приемат от служителите в сектор „Обслужване на едно гише“, които ги разпределят към съответните дирекции/отдели в зависимост от характера на исканата информация (вж. *Приложение № VI*).

2. Как да поискаме достъп до информация?

Искането за информация може да бъде устно запитване или писмено заявление. Нищо не пречи да използвате и двата начина.

2.1. УСТНО искане на информация

Първо разберете кой служител в институцията е отговорен за предоставянето на информация. Обърнете се към него с въпроса, който ви интересува, и поискайте да ви дадат достъп в желаната от вас форма (вж. т. 3). Служителят е длъжен да ви предостави информацията ВЕДНАГА. Ако той/тя се забави, препрати ви при друг, започне да изисква от вас допълнителни документи, не ви обслужи по други причини или информацията е недостатъчна, поискайте я писмено.

2.2. ПИСМЕНО заявление за информация

Съгласно ЗДОИ подавате писмено **заявление**. Заявлението може да бъде в свободен текст (написано на ръка, на пишешца машина или компютър) и трябва да съдържа:

- а) **Задължително:** трите ви *имена*. За юридически лица - *наименование и седалище*.

Внимание!

При подаване на заявлението **НЯМАТ** право да ви поискат:

- ЕГН - за физическите лица;
- Номер, дата на издаване на документ за самоличност -
з а
физическите лица;
- Представяне на документ за самоличност;
- Актуално състояние - за юридическите лица;
- Данъчен номер и БУЛСТАТ - за юридическите лица.

- б) **Задължително:** каква *информация* искате да получите. Можете описателно да посочите какво ви интересува (Напр. „Искам да получа достъп до наличната информация относно:“) Не е нужно да знаете подробности за документа, който искате. Достатъчно е да знаете толкова, че документът да се идентифицира недвусмислено.

Внимание!

Незаконно е да ви поискат обяснения за следното:

- В качеството си на каква/какъв искате информацията,
- За какво ще използвате исканата информация,
- Имате ли правен интерес да получите исканата информация.

в) **Задължително:** адрес за кореспонденция.

г) Можете да посочите предпочитаната форма, в която да се предостави информацията.

Внимание!

Ако пропуснете да посочите имената си (наименование и седалище за ЮЛ), исканата информация или адрес за кореспонденция, писменото ви заявление се оставя без разглеждане. Не е задължително да описвате как точно желаете да ви предоставят информацията.

Внимание!

Подаденото от вас заявление трябва да бъде задължително регистрирано в съответното деловодство и да бъде вписано с входящ номер. Не забравяйте да вземете входящия номер.

В случай че откажат да регистрират заявлението ви, изпратете го по пощата в писмо с обратна разписка. Запазете обратната разписка - тя играе ролята на входящ номер и ще ви потрябва, в случай че получите отказ да ви се предостави информация и решите да обжалвате в съда.

Вж. *Приложение № IX*: Примерно заявление за достъп до информация.

3. В каква форма получаваме достъп до информация?

Според ЗДОИ достъп до информация може да се получи в няколко различни **форми**. Вие **сами** определяте в каква форма да ви бъде предоставена исканата информация и съответната институция е длъжна да се съобрази с вашето предпочитание. Можете да поискате:

- устна справка;
- да прегледате и прочетете на място цялата налична информация по интересуващия ви въпрос;
- да ви направят копия на хартия или технически носител.

Можете да искате информацията да ви бъде предоставена в няколко форми последователно. Ако искате достъп до голямо количество документация, можете да поискате първо да я прегледате и прочетете, а след това да изберете на кои точно документи да поискате копие. Това ще ви спести средства.

Внимание!

Администрацията е задължена да се съобрази с предпочитаната от вас форма за достъп, **освен** в случаите, когато: за нея няма техническа възможност, свързана е с необосновано увеличаване на разходите по предоставянето, води до възможност за неправомерна обработка на тази информация или до нарушаване на авторски права.

4. Какво да очакваме след подаване на заявлението?

Отговор на заявлението за достъп до информация трябва да получите задължително до 14 календарни дни от датата на неговото подаване. Исканата информация се предоставя с **решение** на съответния орган (вж. Приложение № VII).

4.1 Решение за предоставяне на достъп до исканата информация

В **решението** за предоставяне на достъп до информация съответният орган посочва:

- до каква информация се предоставя достъп;
- в какъв период от време можете да получите исканата информация;

- къде се предоставя достъп до информацията;
- формата, в която се предоставя достъп;
- вида на предоставяната информация (налична или нарочно обработена);
- каква сума трябва да заплатите (вж. Приложение № VIII).

Внимание!

Според ЗДОИ, ако пропуснете срока за получаване на информацията или не заплатите определената сума, губите правото си на достъп, определен с това решение. В такъв случай можете да подадете отново заявление за същата информация след не по-малко от 6 месеца.

Възможно е, преди органът да се произнесе по заявлението ви, да получите някои от следните уведомления:

4.2. Уведомление за уточняване на искането

Възможно е да получите уведомление, с което се иска да уточните каква точно информация ви е нужна. Това може да се случи, когато сте описали прекалено общо исканата от вас информация - напр.: „Искам информация относно замърсяването на околната среда“.

Това не означава, че сте задължени да посочите точни наименования и номера на документи. Просто се опитайте да конкретизирате питането си напр.: „Искам информация относно замърсяването на въздуха в гр. Х за периода ...“.

Уточняването трябва да направите до 30 календарни дни след като получите уведомлението за това. Ако пропуснете този срок, заявлението за достъп до информация се оставя без разглеждане.

Внимание!

След като посочите точно каква информация искате, трябва да изчакате нови 14 дни за отговор.

4.3. Уведомление за удължаване на срока

Причината за това може да бъде:

1. За предоставяне на исканата от вас информация е необходимо съгласието на трето лице. Имайте предвид, че срокът може да бъде удължен с не повече от 14 календарни дни (или общо 28 календарни дни от датата на подаване на заявлението ви).

или

2. Исканата от вас информация е в голямо количество и е необходимо повече време за нейното събиране и подготвяне. Възможно е този, от когото търсите информация, да ви изпрати отговор, че е необходимо повече време, за да се събере исканата от вас информация. Имайте предвид, че срокът може да бъде удължен с не повече от 10 дни (или общо 24 дни от датата на подаване на заявлението ви).

Внимание!

В уведомлението за удължаване на срока непременно трябва да са посочени причините за удължаването и крайният срок, в който ще бъде предоставена информацията.

4.4. Уведомление за препращане на искането

Възможно е този, от когото търсите информация, да не разполага с нея. В този случай той е задължен да препрати вашето заявление към органа, който съхранява исканата от вас информация. В този случай няма нужда да подавате ново заявление. Срокът за получаване на решение тече от датата, на която сте получили уведомлението за препращане.

Внимание!

В уведомлението за препращане задължително трябва да са посочени наименованието и адресът на съответния орган или юридическо лице.

4.5. Решение за отказ за предоставяне на достъп до информация

Отказът за достъп до информация се прави с писмено решение при спазване изискванията на закона.

В решението трябва да е посочено:

- защо е отказана исканата информация - коя точно разпоредба от кой закон е основание за отказа;
- дата на приемане на решението;
- пред кого и в какъв срок може да се обжалва.

Решението за отказ се връчва срещу подпис или се изпраща по пощата с обратна разписка.

Внимание!

- На практика е възможно да не получите отговор на подаденото заявление - в този случай е налице т.нар. „**мълчалив отказ**“, който може да бъде обжалван по съдебен ред.

Непроизнасянето в срок е административно нарушение, за което съответният служител се наказва с глоба от 20 до 50 лв.

- Възможно е да получите решение, с което се предоставя достъп до част от поисканата информация, т.нар. „**частичен достъп**“. Това означава, че по отношение на непредоставената част от информацията е налице отказ. Ето защо, тези решения също могат да бъдат обжалвани.

КАК ДА ОБЖАЛВАМЕ В СЪДА?

Всяко решение, което засяга вашето право на достъп до информация за околната среда, може да бъде обжалвано пред съд.

Когато получите решение за отказ за предоставяне на достъп до информация, следва да изпратите жалба до съда в срок до 14 календарни дни **от датата на получаване на решението**.

В случай че не получите никакъв отговор на вашето заявление за достъп до информация (**т.е. при мълчалив отказ**), следва да изпратите жалба до съда в срок до 28 календарни дни **от датата на подаване на заявлението**.

Адресирайте жалбата до **Окръжния съд** (по седалището на органа, чието решение обжалвате) или Софийски градски съд (ако седалището е в София-град).

Ако отказът е на Министерски съвет, министър-председателя, заместник министър-председател, министър, ръководител на друго ведомство, непосредствено подчинено на Министерски съвет или областен управител, адресирайте жалбата до **Върховния административен съд**.

Внимание!

Жалбата се адресира до съда и се изпраща **ЧРЕЗ** органа, който ви е отказал информацията.

Трябва за направите следното:

1. Да пригответе два комплекта от следните документи:

- а) Жалба до съда (вж. *Приложение№ X*);
- б) Заявлението ви за достъп до информация;
- в) Решението, с което ви се отказва достъп до информация.

2. Да подадете описаните два комплекта документи в деловодството на органа или да ги изпратите по пощата с обратна разписка, на която да отбележите, че подавате жалба срещу решение № от (дата) на съответния орган.

ОГРАНИЧЕНИЯ НА ПРАВОТО НА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ, СВЪРЗАНА С ОКОЛНАТА СРЕДА

Основанията за отказ на информация за околната среда, които се срещат в практиката, са свързани със защитата на търговската тайна, личните данни, отбраната и процеса на подготовка на актовете (чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ). В зависимост от това дали информацията е „за околната среда“ по смисъла на ЗООС или е по-общо свързана с околната среда, на законово равнище се прилага или ЗООС, или ЗДОИ.

СЛУЧАИ:

I. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБСЪЖДАНИЯТА ВЪВ ВИСШИЯ ЕКСПЕРТЕН ЕКОЛОГИЧЕН СЪВЕТ

Относима разпоредба от Конвенцията от Орхус:

- Чл. 9, ал. 1 - 2; относно ограничението - чл. 4, ал. 4, б. "а"

Страни по делото:

- Жалбоподател:** Екологично сдружение „За земята“
- Ответник:** Министърът на околната среда и водите

Основни факти

Представителка на екологичното сдружение „За земята“ поисква през 2000г. копие от протокола от заседание на Висшия експертен екологичен съвет към МОСВ от 19.06.00 г. Исканата информация е отказана с посочването на чл. 37, ал. 1 т. 1 от наскоро приетия по това време ЗДОИ. Впоследствие се оказва, че според представителя на МОСВ информацията е свързана с подготовката на краен акт и е с несамостоятелно значение. Това прави възможно отказване на достъп до нея - чл.13, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ.

Процедура пред съда

Срещу отказа е подадена жалба. Впоследствие представител на МОСВ предоставя поискания протокол в папката по делото, поради което съдът прекратява производството.

Резултат

Случаят свидетелства за начало на създаване на добра практика в МОСВ - когато не е налице евентуална вреда за някой защитен интерес, да се предоставя информация. Показано е и разбиране, че информацията, свързана с процеса на вземане на решения, особено от колективен орган с участие на представители на обществени организации, не може и не бива да бъде отказвана.

Забележка: Що се отнася до споменатото ограничение по чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ, държавните органи трябва да го прилагат много внимателно, особено в случаите, когато се иска информация, свързана с околната среда. Това е така, защото когато информацията е „за околната среда“ по смисъла на ЗООС, това ограничение е неприложимо, тъй като не фигурира в чл. 20 от ЗООС.

II. ДОСТЪП ДО ДОКУМЕНТИ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ НА МАГИСТРАЛА

Относитима разпоредба от Конвенцията от Орхус:

- Чл. 9, ал. 1 - 2; относно ограничението - чл. 4, ал. 4, б. „d“

Страни по делото:

- Жалбоподател:** „Сдружение за дивата природа - Балкани“
- Отвeтник:** Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Пътища“

Основни факти

Във връзка с проектирането на автомагистрала „Струма“, финансирано със средства на програма ФАР на Европейския съюз, през 2001г. Сдружение за дивата природа - Балкани поиска достъп до документацията, свързана със сключен договор между Изпълнителна агенция Пътища и италианската фирма SPEA Ingegneria Europea, на която е възложена поръчката по проектирането.

За изготвянето на плановете и проучванията е платена сума над 3 млн. евро, като работата на италианската фирма е била остро критикувана както от неправителствени организации, така и от МОСВ. Самото министерство е заявило, че извършеното от италианската фирма не е достатъчно, алтернативи не са предвидени и на фирмата е била възложена

задача да включи проучване на алтернативи, за което е била платена допълнителна сума.

Отговор по заявлението за достъп до поисканата информация не е даден в законовия срок.

Процедура пред съда

Беше подадена пред Софийския градски съд жалба срещу т.н. „мълчалив отказ“ за произнасяне по заявлението. Пред съда беше представено писмено несъгласие от страна на представител на фирмата да бъде предоставена исканата информация.

Софийският градски съд отмени отказа да бъде предоставено копие от доклада за ОВОС, но отхвърли жалбата в останалата част. Делото предстои да се реши окончателно от Върховния административен съд.

Резултат

Въпреки че все още няма крайно произнасяне на съда, той неизбежно ще се произнесе по въпроса за законсьобразността на отказа. Очаква се да се осветли повече пределът на защитата на търговската тайна и съотношението ѝ с надделяващия обществен интерес от узнаването на информацията.

Забележка:

В практиката са срещани и много други откази на достъп до информация на същото основание. Понякога интересите на третото лице се тълкуват прекомерно широко и имат „пространствени“ измерения - отказ да се предостави информация за местоположението на пунктовете за изкупуване на боровинки, за местата, където се отглеждат генетично модифицирани растения и др. подобни. В други случаи се претендира интелектуална собственост върху измервания и анализи, предоставяни на РИОСВ. В трети случаи държавните органи (респ. търговците) дори не си правят труда да конкретизират защитения интерес, а само най-общо демонстрират несъгласие за предоставяне на информация. Това поведение не е в съответствие със закона. В ЗООС са изброени изрично защитените интереси, на които търговците могат да се позовават - търговска тайна и интелектуална собственост. За останалата информация извън обхвата на ЗООС се прилага ЗДОИ, според който държавният орган трябва да потърси съгласие на търговеца само когато констатира необходимост за това, т.е. отново в горните случаи.

III. ДОСТЪП ДО ЕКОЛОГИЧНА КАРТА

Относитима разпоредба от Конвенцията от Орхус:

- Чл. 9, ал. 1 - 2; относно ограничението - чл. 4, ал. 4, б. "d"

Страни по делото:

- Жалбоподател:** Сдружение „ИнфоЕКОклуб за здравословна околна среда - Враца“ (ИнфоЕКОклуб); гражданинът Иван Найденов
- Отвeтник:** Кметът на община Враца

Основни факти

Във връзка със започнат строеж на бензиностанция на фирмата „Лукойл“ в гр. Враца през 2001 г. неправителствената организация ИнфоЕКОклуб и гражданинът Иван Найденов подадоха няколко заявления за достъп до обществена информация до кмета на общината. Поискана бе информация във формата на копия от документи, а именно - разрешението за строеж на бензиностанцията, т.н. карта за преценка на влиянието върху околната среда на проекти, неподлежащи на задължителна ОВОС (екологична карта), документите, удостоверяващи собствеността върху земята и др. По искането на ИнфоЕКОклуб достъп до част от документацията беше предоставен, а до друга - отказан писмено. Предоставени бяха ксерокопия от следните документи: акт за общинска собственост върху земята, решение на Общинския съвет - гр. Враца за продажба на общинския парцел, договор за покупко-продажба между община Враца и „Лукойл България“ ЕООД. Отказан бе достъп до документите за останалата част от терена. По искането на гражданина Иван Найденов също достъп до част от документацията бе предоставен, а част - отказан. Предоставени бяха копия от заповед на кмета и протокол на експертния съвет по устройство на територията с решение по проекта за бензиностанция. За останалите два документа бе отказан достъп на основание липсата на съгласие на третото лице. По-късно бе предоставено и разрешението за строеж. Остана само отказът да се предостави достъп до екологичната карта, която се съставяше на основание Наредба № 1/ 4.12.1997г. (отм.) с цел да се оцени въздействието на строящия се обект върху околната среда.

Процедура пред съда

Отказите бяха обжалвани пред Окръжния съд - гр. Враца с аргумента, че информацията не засяга данни, принадлежащи на „Лукойл България“ ЕООД, така че изобщо не е ясно защо е сметнато за необходимо да се иска неговото съгласие. Изготвянето на екологичната карта явно се основава на проверка на определени обстоятелства с цел защита на обществения интерес - основното човешко право на чиста околна среда. Този отказ бе отменен от Окръжния съд - гр. Враца като незаконосъобразен. В решението си съдът е приел, че отказът не е мотивиран - длъжностното лице е следвало аргументирано да посочи с какво искането на жалбоподателя засяга или би могло да засегне интересите на „Лукойл-България“ ЕООД, за да е необходимо изричното съгласие на дружеството (вж. Приложение № XV).

Що се отнася до документите за собственост върху терена, съдът отхвърли жалбата, като отбеляза обаче, че исканата информация за собствеността върху терена може да се получи чрез справка в службата по вписванията.

Решенията на съда не са обжалвани и са влезли в сила.

Резултат

В резултат на двете решения заявителите са получили цялата поискана информация, включително и относно собствеността върху терена - чрез справка в службата по вписванията. Като резултат от завеждането на делата секретарят на общината е определен да отговаря по заявленията за достъп до информация. Утвърдено е стеснително тълкуване на ограничението на правото на достъп.

IV. ДОСТЪП ДО ДОКУМЕНТИ, СВЪРЗАНИ С УСТАНОВЯВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ И НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЯ ОТ ОРГАНИТЕ НА МОСВ

Относитима разпоредба от Конвенцията от Орхус:

- Чл. 9, ал.1 - 2; относно ограничението - чл. 4, ал. 4, б. "f"

Страни по делото:

- Жалбоподател:** Йордан Лазов
- Отвeтник:** Министърът на околната среда и водите

Основни факти

През 2001 г. гражданинът Йордан Лазов поиска от министъра на околната среда и водите достъп до информация във формата на достъп до документи, касаещи действия на министерството спрямо „Пресевни инсталации“ ЕООД, с едноличен собственик на капитала община Дупница. Това са копия от всички съставени актове за нарушение и следващите ги наказателни постановления, съставени от органите на МОСВ. Мотивът за отказа беше, че биха се разкрили личните данни на актосъставителите и свидетелите по актовете (вероятно са имат предвид имената и ЕГН).

Процедура пред съда

Върховният административен съд на РБ отмени отказа като незаконосъобразен, констатирайки, че лични данни не са искани със заявлението, а освен това, че не е търсено съгласието на лицата, нито пък са предприети мерки за предоставяне на частичен достъп - чрез заличаването им (вж. *Приложение № XIV*).

V. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО УНИЩОЖАВАНЕ НА ОСТАРЯЛОТО ВЪОРЪЖЕНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ

Относитима разпоредба от Конвенцията от Орхус:

- Чл. 9, ал. 1 - 2; относно ограничението - чл. 4, ал. 4, б. "б"

Страни по делото:

- Жалбоподател:** Петър Пенчев
- Ответник:** Министърът на отбраната

Основни факти

Служебната тайна бе посочена като основание за отказ на информация през 2003 г. по заявление за достъп до информация от Петър Пенчев, председател на НД „Екогласност“ секция Монтана. Гражданинът поиска данни за дейностите по обработката и унищожаването на елементи от старо въоръжение на българската армия в района на с. Габровница. Достъп до информацията е отказан с позоваване на заповед № ОХ-420/ 08.07.2003г. на министъра на отбраната, определяща Списък на информацията за българската армия, класифицирана като служебна

тайна (непубликуван). По данни от други институции при изгаряне на двигатели с твърдо гориво на ракетите СС-23 в атмосферата се отделят вредни емисии над пределно допустимите концентрации, свързани със сериозни рискове за човешкото здраве.

Процедура пред съда

Срещу отказа е подадена жалба. Предстои образуване на дело във Върховния административен съд на РБ.

Резултат

Важно е, че се постави въпросът за приложимостта на ограничението „служебна тайна“, и то конкретно свързано с отбраната, по отношение на правото на достъп до информация. случаят е много показателен и защото дава представа за важността от прецизното прилагане на ограниченията и прилагането на теста от Конвенцията от Орхус и ЗООС, според който ограничението на правото на достъп до информация не може да се прилага, когато общественият интерес от узнаването ѝ надделява.

Списък на важни адреси:

ОРГАНИЗАЦИЯ	АДРЕС ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА	ТЕЛЕФОН
Министерство на околната среда и водите	София, ул. "У. Гладстон" 67 http://moew.government.bg	02/ 940 6231; 980 0905; 940 6230
Изпълнителна агенция по околна среда Национален каталог на източниците на информация за околната среда	София, бул. "Цар Борис III" 136 http://nfp-bg.eionet.eu.int/ncesd/index.html http://nfp-bg.eionet.eu.int/cds_bg/org_main.htm	02/ 955 9011
РИОСВ Благоевград	ул. "Трайчо Китанчев" 1, п.к.163	073/ 885 160
РИОСВ Бургас	к-с "Лазур" ул. "Перушица" 67, ет.3, пк. 219	056/ 813 213; 813 199
РИОСВ Враца	ул "Екзарх Йосиф" 81	092/ 62 92 11
РИОСВ Варна	ул. "Ян Палах" 4	052/ 63 45 89
РИОСВ Велико Търново	ул. "Никола Габровски" 68, п.к.11 http://www.riosv-vt.hit.bg/	062/ 62 03 58
РИОСВ Монтана	ул. "Юлиус Ирасек" 4	096/ 300 961
РИОСВ Пазарджик	ул. "Ген.Гурко" 3, ет.4, п.к.220	034/ 44 18 75
РИОСВ Плевен	ул. "Ал.Стамболийски" 1	064/ 800 711; 804 030
РИОСВ Пловдив	бул. "Марица" 122 http://www.riosv-pd.hit.bg/	032/ 64 32 45
РИОСВ Русе	ул. "Придунавски булевард" 20, п.к. 26 http://riosvrs.hit.bg	082/ 82 07 74

ОРГАНИЗАЦИЯ	АДРЕС ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА	ТЕЛЕФОН
РИОСВ София	бул. "Цар Борис III" 136, ет.4	02/ 856 5152
РИОСВ Ст. Загора	ул. "Стара планина" 2, п.к. 143 http://riosvsz.dir.bg	042/ 602 434
РИОСВ Смолян	ул. "Дичо Петров" 16	0301/ 60 100
РИОСВ Хасково	ул. "Добруджа" 14, ет. 2	038/ 665 344
РИОСВ Шумен	ул. "Съединение" 71, ет. 4	054/ 5 49 76
Дирекция "Национален парк Рила"	Благоевград, ул. "Бистрица" 12В	073/80 537; 048/863 160
Дирекция "Национален парк Балкан"	Габрово, ул. "Бодра смяна" 3	066/801 285; 066/801 278
Дирекция "Национален парк Пирин"	Банско, ул. "България" 4	0744/38 204
Басейнова дирекция "Черноморски район" - Варна	Варна, ул. "Ян Палах 4"	052/631 449
Басейнова дирекция "Дунавски район" - Плевен	Плевен, ул. "В. Левски" 1, ет. 16, п-к. 1237	064/803 342
Басейнова дирекция "Източнобеломорски район" - Пловдив	Пловдив, ул. "Булаир" 26, ет. 5	032/628 063
Басейнова дирекция "Западнобеломорски район" - Благоевград	Благоевград, ул. "Митрополит Борис" 18, п.к. 441	073/82 994

ОРГАНИЗАЦИЯ	АДРЕС ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА	ТЕЛЕФОН
Министерство на здравеопазването	София 1000, бул."Ал.Стамболийски" 39, п.к. 609 http://mh.government.bg/	02/ 930 1269; 981 1830
Министерство на земеделието и горите	София 1040, бул. "Христо Ботев" 55 http://www.mzgar.government.bg/	02/ 985 11 255
Министерство на икономиката	София 1000, ул."Славянска" 8 http://mi.government.bg/	02/ 987 0290
Министерство на транспорта и съобщенията	София 1000, ул. "Дякон Игнатий" 9 http://www.mtc.government.bg/	02/ 940 9500
Национален статистически институт	София 1504, ул. "Панайот Волов 2 http://www.nsi.bg	02/ 985 7761
Агенция за ядрено регулиране	София 1574, бул. "Шипченски проход" 69 http://www.bnsa.bas.bg/	02/ 940 6948
Държавна агенция "Гражданска защита"	София 1172, ул. "Никола Габровски" 30 http://www.cp.government.bg/	02/ 960 10 328
Държавна агенция по енергийна ефективност	София 1000, ул. "Екзарх Йосиф" 37 http://www.seea.government.bg/	02/ 980 0644
Централна лаборатория по обща екология - БАН	София 1113, ул. "Гагарин" 2	02/ 722 154
Геофизичен институт – БАН	София 1113, ул. "Ак. Георги Бончев" http://www.geophys.bas.bg/index_bg.htm	02/ 971 3009; 979 3323; 971 3025; 979 3349
Институт за гората – БАН	София 1756, бул. "Св. Климент Охридски" 132 http://forestin.bulnet.com/	02/ 962 0442
Институт по водни проблеми - БАН	София 1113, ул. "Ак. Георги Бончев" бл. 1 http://www.iwp.bas.bg	02/ 979 3950

**Държавна тайна - извлечение от Закона за защита на
класифицираната информация**

ЗАКОН за защита на класифицираната информация
Обн., ДВ, бр. 45 от 30.04.2002 г., попр., бр. 5 от 17.01.2003 г., изм.,
бр. 31 от 4.04.2003 г.

Извлечение:

Глава трета

**ВИДОВЕ КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ И НИВА НА
КЛАСИФИКАЦИЯ**

Раздел I

Класифицирана информация

Чл. 25. Държавна тайна е информацията, определена в списъка по приложение № 1, нерегламентираният достъп до която би създад опасност за или би увредил интересите на Република България, свързани с националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред.

.....

Раздел II

Нива на класификация за сигурност на информацията

Чл. 28. (1) Нивата на класификация за сигурност на информацията и техният гриф за сигурност са:

1. „Строго секретно“;
2. „Секретно“;
3. „Поверително“;

.....

Раздел III

Срокове за защита на класифицираната информация

Чл. 34. (1) За защита на класифицираната информация се определят следните срокове, считани от датата на създаването ѝ:

1. за информация, маркирана с гриф за сигурност „Строго секретно“ - 30 години;
2. за информация, маркирана с гриф за сигурност „Секретно“ - 15 години;
3. за информация, маркирана с гриф за сигурност „Поверително“ - 5 години;

.....

(3) След изтичане на сроковете по ал. 1 и 2 нивото на класификация се премахва и достъпът до тази информация се осъществява по реда на Закона за достъп до обществена информация.

Приложение № 1 към чл. 25

Извлечение

Категории информация, подлежаща на класификация като държавна тайна

- I. Информация, свързана с отбраната на страната.
- II. Информация, свързана с външната политика и вътрешната сигурност на страната.
- III. Информация, свързана с икономическата сигурност на страната.

Служебна тайна - извлечение от Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за прилагане на закона

ЗАКОН за защита на класифицираната информация
Обн., ДВ, бр. 45 от 30.04.2002 г., попр., бр. 5 от 17.01.2003 г., изм.,
бр. 31 от 4.04.2003 г.

Извлечение:

Глава трета

ВИДОВЕ КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ И НИВА НА КЛАСИФИКАЦИЯ

Раздел I

Класифицирана информация

Чл. 26. (1) Служебна тайна е информацията, създавана или съхранявана от държавните органи или органите на местното самоуправление, която не е държавна тайна, нерегламентиранят достъп до която би се отразил неблагоприятно на интересите на държавата или би увредил друг правнозащитен интерес.

(2) Информацията, подлежаща на класификация като служебна тайна, **се определя със закон.**

(3) Ръководителят на съответната организационна единица в рамките на закона обявява списък на категориите информация по ал. 2 за сферата на дейност на организационната единица. Редът и начинът за обявяване на списъка се определят в правилника за прилагане на закона.

Раздел II

Нива на класификация за сигурност на информацията

.....

Чл. 28. (3) Информацията, класифицирана като служебна тайна, се маркира с гриф за сигурност „За служебно ползване“.

Раздел III

Срокове за защита на класифицираната информация

.....

Чл. 34. (1) За защита на класифицираната информация се определят следните срокове, считани от датата на създаването ѝ:

.....

4. за информация, класифицирана като служебна тайна - 2 години.

.....

(3) След изтичане на сроковете нивото на класификация се премахва и достъпът до тази информация се осъществява по реда на Закона за достъп до обществена информация.

ПРАВИЛНИК за прилагане на Закона за защита на класифицираната информация

Приет с ПМС № 276 от 2.12.2002 г., обн., ДВ, бр. 115 от 10.12.2002 г., в сила от 10.12.2002 г., изм. и доп., бр. 22 от 11.03.2003 г., в сила от 11.03.2003 г.

Извлечение:

Глава трета

РЕД И НАЧИН ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА КАТЕГОРИИТЕ ИНФОРМАЦИЯ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО СЛУЖЕБНА ТАЙНА ЗА СФЕРАТА НА ДЕЙНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА ЕДИНИЦА...

Чл. 21. (1) Ръководителят на съответната организационна единица обявява със заповед списъка на категориите информация, подлежащи на класификация като служебна тайна.

(2) Ръководител на държавен орган, управляващ правата на собственост на държавата в организационни единици - търговски дружества с повече от 51 на сто държавно участие, обявява със заповед общия списък на категориите класифицирана информация, съставляваща служебна тайна за отрасъла, подотрасъла или търговската дейност.

(3) Списъкът по ал. 1 съдържа само категории информация, създавана, обработвана и съхранявана в организационната единица, съгласно чл. 26 ЗЗКИ, определени като тайна в **специални закони**.

(4) Обхватът на списъка по ал. 1 може да е по-тесен от предвидения в специалните закони.

(5) Списъкът по ал. 1 е публичен.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЗАПОВЕД

№ 111/11.02.2003 г.

На основание чл. 15, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация и чл.61 ал.2 от Закона за администрацията

НАРЕЖДАМ:

1. В двуседмичен срок от съобщаването на настоящата заповед създаването на регистри на постъпилите писмени заявления по смисъла на чл. 25 от Закона за достъп до обществена информация, случаите на отказ за предоставяне на достъп до информация, мотивите за това и случаите на обжалване на отказа, в Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и следните му подразделения:

- Изпълнителна агенция по околна среда
- РИОСВ Благоевград
- РИОСВ Бургас
- РИОСВ Варна
- РИОСВ Велико Търново
- РИОСВ Враца
- РИОСВ Монтана

- РИОСВ Пазарджик
- РИОСВ Плевен
- РИОСВ Русе
- РИОСВ София
- РИОСВ Стара Загора
- РИОСВ Смолян
- РИОСВ Хасково
- РИОСВ Шумен
- РИОСВ Пловдив
- Дирекция Национален парк „Пирин“
- Дирекция Национален парк „Рила“
- Дирекция Национален парк „Централен балкан“
- Басейнова Дирекция Източно-беломорски речен басейн
- Басейнова Дирекция Западно-беломорски речен басейн
- Басейнова Дирекция Черноморски речен басейн
- Басейнова Дирекция Дунавски речен басейн

- 1.1 Регистрите да съдържат данни за: броя на постъпилите заявления за достъп до информация, вида на исканата информация и броя на решенията за предоставяне на достъп до информация, броя на отказите за предоставяне на достъп до информация със съответните мотиви и случаите на обжалване на отказите, съгласно Образец №1, който е неразделна част от настоящата Заповед.
- 1.2 Главният секретар на Министерство на околната среда и водите и ръководителите на поделенията на Министерството по т. 1. или упълномощени с писмена заповед от тях лица водят регистрите по т.1.1.
2. Информацията от Регистрите по т. 1 се събира и предоставя на Главния секретар на МОСВ от ръководителите на поделенията на Министерство на околната среда и водите всяко шестмесечие, в периода между 1^{во} и 10^{то} число на месеца, следващ отчитаното шестмесечие.

3. Министърът на околната среда и водите предоставя ежегодни отчети за данните от регистрите по т. 1 и т. 2 на Министъра на държавната администрация, като неразделна част от докладите по чл. 61 ал. 2 от Закона за администрацията.
4. Създаването и публикуването в Интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите на Списък на актовете, издадени в изпълнение правомощията на Министъра на околната среда и водите и съответните му подчинени организационни структури.
 - 4.1. Първоначалните данни за Списъка по т. 4. се предоставят от ръководителите на структурните звена на МОСВ на дирекция „Стратегия, европейска интеграция и международно сътрудничество“ в тримесечен срок от съобщаването на настоящата заповед.
 - 4.2. Редовната актуализация на Списъка се извършва всяко тримесечие, като данните се предоставят на дирекция „Стратегия, европейска интеграция и международно сътрудничество“ в периода между 1^{во} и 10^{то} число на месеца, следващ отчитаното тримесечие.
5. Директорът на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) определя длъжностно лице, отговорно за създаване и поддържане в Интернет страницата на ИАОС на описание на информационните масиви и ресурси, съдържащи информация за околната среда, което се определя като Каталог на източниците на екологична информация съгласно чл. 25, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.
6. Длъжностното лице по т. 5 създава и поддържа постоянен линк към Националния геосървър, където ще се намират съответните информационни ресурси за компонента „Земни недра“.
7. Директорите на дирекции в МОСВ определят длъжностно лице от всеки отдел в ресора им за подаване на необходимата информация за описанието на информационните масиви и ресурси, съдържащи информация за околната среда.

8. Директорите на дирекции в ИАОС определят длъжностно лице от всеки отдел в ресора им за подаване на необходимата информация за описанието на информационните масиви и ресурси, съдържащи информация за околната среда.
9. Директорите на регионалните инспекции по околна среда и води, директорите на национални паркове и директорите на басейнови дирекции определят експерт за подаване на необходимата информация за описанието на информационните масиви и ресурси, съдържащи информация за околната среда.
10. При постъпване на заявления за достъп до информация в деловодствата на МОСВ и на подразделенията му по т. 1, заявленията се разпределят до съответните дирекции/отдели, в зависимост от характера на исканата информация.
11. Дирекция „Правно-нормативно обслужване“ в МОСВ съгласува отказите за достъп до информация.

МИНИСТЪР:

(Долорес Арсенова)

Образец № 1

Регистър на заявленията за достъп до информация и движението им

Заявление №	Вид на исканата информация	Заявител				Решение за предоставяне на достъп до информация	Отказ за предоставяне на достъп до информация	Мотиви за отказа	Обжалване
		3							
1	2	журналисти	граждани	НПО	Други	4	5	6	7
		Общо	Общо	Общо	Общо				

Забележка:

- В колона 3 се поставя отметка в съответната подколона за заявителя и в края се посочва общия брой.
- Колони 4 и 5 се попълват с ДА или НЕ в зависимост от случая, като се записва и номера на съответното решение или отказ.
- Колони 5, 6 и 7 се попълват, при положение, че е отказан достъп, т.е в колона 3 има НЕ. При наличие на ДА -колони 5, 6 и 7 не се попълват.
- Колона 7 се попълва с ДА или НЕ, като при наличие на ДА се записват данните на преписката.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЗА П О В Е Д

№ 110/11.02.2003 г.

На основание чл. 25 във връзка с чл. 24 от Закона за опазване на околната среда и чл. 15, ал. 1, т.3 от Закона за достъп до обществена информация,

НА РЕ Ж Д А М :

1. Създаването и публикуването в Интернет-страницата на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) към Министъра на околната среда и водите на описание на информационните масиви и ресурси, съдържащи информация за околната среда, което се определя като Каталог на източниците на екологична информация.
2. Каталогът на източниците на екологична информация се публикува на български и английски езици.
3. Каталогът на източниците на екологична информация е база данни за местонахождението, вида, формата и начина на достъп до информацията за околната среда в България, която се съхранява от административните структури в системата на изпълнителната власт.
4. Информацията в Каталога на източниците на екологична информация е организирана в две основни категории:
 - 4.1. Адреси на организации и личности за контакт.
 - 4.2. Данни за информационните масиви и ресурси, разделени в следните основни класове:
 - 4.2.1. Електронни бази данни.

- 4.2.2. Документи/Регистри - брошури, доклади, отчети, регистри за лицензи, разрешителни и др., които се съхранява на хартиен или на електронен носител.
- 4.2.3. Карти - класически карти и географски информационни системи.
- 4.2.4. Други, неупоменати по-горе.
5. Каталогът на източниците на екологична информация съдържа данни в класовете по т. 4.2. за следните информационни ресурси:
- 5.1. Ресурси, свързани с компонентите на околната среда по чл.4 от Закона за опазване на околната среда: атмосферен въздух, атмосфера, води, почви, гори, земни недра, ландшафт, природни обекти, минерално разнообразие, биоразнообразие и неговите елементи.
- 5.2. Ресурси, свързани с факторите на въздействие върху околната среда по чл. 5 от Закона за опазване на околната среда: естествени и антропогенни вещества и процеси; различни видове отпадъци и техните местонахождения; рискови енергийни източници - шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми.
- 5.3. Ресурси, свързани с глоби, санкции и други принудителни административни мерки, налагани за нарушения на разпоредбите на законодателството в областта на околната среда.
- 5.4. Ресурси, свързани с концесии, лицензи, разрешителни в областта на околната среда.
- 5.5. Ресурси, свързани с инвестиционни, институционални и други проекти в областта на околната среда: бази данни или регистри на текущи или предстоящи проекти, свързани с околната среда.
- 5.6. Ресурси, свързани с инвестиционни, институционални и други програми в областта на околната среда: текущи или предстоящи програми, свързани с околната среда или с интеграцията на съображенията за околната среда в другите секторни икономически политики (земеделие, транспорт, енергетика, туризъм).

- 5.7. Ресурси, свързани със здравето на хората вследствие влиянието на околната среда.
6. В едномесечен срок след публикуване на настоящата заповед в Държавен вестник, ръководителите на всички административни структури в системата на изпълнителната власт определят и съобщават писмено на изпълнителния директор на ИАОС лица за контакт, отговорни за предоставяне на първоначалните данни, свързани с Катола на източниците на екологична информация и за последващата им ежегодна актуализация.
- 6.1. Първоначалните данни се изпращат от лицата по т.б. в ИАОС в тримесечен срок от публикуването на настоящата Заповед.
- 6.2. Необходимите данни за Катола на източниците на екологична информация се предоставят посредством попълване на въпросниците в Приложението, което е неразделна част от настоящата Заповед и изпращането им по електронна поща в ИАОС на адреса, посочен в Приложението.
- 6.3. Въпросниците по т. 6.2. се предоставят за ползване в електронен формат на Интернет адрес, посочен в Приложението.
- 6.4. Редовната актуализация и поддръжка на Катола на източниците на екологична информация се извършва ежегодно в периода 01. септември - 31. октомври от лицата по т.б. и по реда и начина, определени в т. 6.2.
- 6.5. Данните по т. 6.1. и т. 6.2. от регионалните подразделения на административните структури в системата на изпълнителната власт, се събират, обработват и предоставят на ИАОС от съответните централизирани структури по реда и начина, определени в т. 6.

МИНИСТЪР:

(Долорес Арсенова)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЗАПОВЕД

№ РД - 796

гр. София, 20.06.2003 г.

Във връзка с прилагане на Закона за достъп до обществена информация и с цел подобряване на работата на администрацията на Министерството на околната среда и водите при обслужване на граждани и юридически лица

О П Р Е Д Е Л Я М:

Следния вътрешен ред за предоставяне на достъп до обществена информация:

1. Всички заявления за предоставяне на достъп до обществена информация се приемат от служителите в сектор "Обслужване на едно гише" на Министерството на околната среда и водите, гр. София, бул. „Мария Луиза“ 22.
2. Служителите в сектор „Обслужване на едно гише“, в зависимост от характера на исканата информация, разпределят постъпилите заявления към съответните дирекции/отдели, които следва да я изготвят.
3. Експертите от съответните дирекции/отдели изчисляват размера на разходите за предоставяне на информацията по законоустановения ред. Дължимата сума се внася от заявителя в касата на сектор „Обслужване на едно гише“.
4. След изготвяне на информацията от съответните дирекции/отдели същата се връща в сектор „Обслужване на едно гише“ за предоставяне на заявителя.

5. Сектор „Обслужване на едно гише“ предоставя информацията на заявителя след заплащане на определените разходи, представяне на платежен документ и удостоверяване самоличността на получателя с документ за самоличност.
6. За предоставения достъп до обществена информация се съставя протокол, който се подписва от съответния служител в сектор „Обслужване на едно гише“ и заявителя. В протокола се записват следните данни: номер и дата на съставяне на протокола, вид на информацията и формите за предоставянето ѝ съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗДОИ, трите имена на заявителя, съответно наименованието и седалището на юридическото лице и трите имена на неговия представител, адрес за кореспонденция на заявителя, име и длъжност на служителя от сектор „Обслужване на едно гише“. Протоколите се съхраняват в сектор „Обслужване на едно гише“.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на всички служители в Министерство на околната среда и водите за сведение и изпълнение.

Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на главния секретар.

МИНИСТЪР:

(Долорес Арсенова)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЗАПОВЕД

№ РД - 969
гр. София, 28.07.2003 г.

На основание чл. 21, ал.1 от Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ, бр. 91/25.09.2002) и чл. 3, ал.1 от Закона за достъп до обществена информация (Обн. ДВ, бр.55/07.07.2000 г., посл. изм. ДВ бр. 45/30.04.2002 г.) във връзка с чл. 28, ал.2 ЗДОИ и чл. 4, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерство на околната среда и водите (Обн. ДВ, бр. 104/01.12.1999 г., посл. изм. ДВ бр.3/10.01.2003 г.) и с цел подобряване на работата на администрацията на Министерството на околната среда и водите при обслужване на граждани и юридически лица по постъпили заявления за достъп до обществена информация

НАРЕЖДАМ:

1. За осигуряване на достъп до обществена информация, която се създава или съхранява от Министерство на околната среда и водите, по реда на Закона за достъп до обществена информация във връзка със Закона за опазване на околната среда, решение по чл. 28, ал. 2 ЗДОИ да може да взима Главният секретар и всеки заместник-министър, към когото е отправено, както следва:
 - 1.1. **Главният секретар** - да взема решения по чл. 28, ал. 2, във връзка с чл. 34 и чл. 38 ЗДОИ за предоставяне или отказ от предоставяне на достъп до обществена информация, както и за предоставяне на частичен отказ, както и да подписва всички документи във връзка с процедурата.
 - 1.2. **всеки един заместник-министър** - да взема решения за предоставяне на достъп до искана обществена информация по чл. 28, ал. 2 във връзка с чл. 34 от ЗДОИ, както и да подписва всички документи във връзка с процедурата.

2. Директорите на дирекции, към които е отправено или до които е разпределено заявление за достъп до обществена информация, да подготвят проектите на кореспонденцията по чл. 29-33 ЗДОИ, както и всички останали документи, свързани с хода на процедурата, както и на решенията по чл. 28, ал. 2, във връзка с чл. 34 и чл. 38 ЗДОИ за предоставяне или отказ за предоставяне на достъп до информация и да ги предоставят за подпис на органите по т.1 на заповедта. Органите по т.1.1 и т.1.2 от заповедта подписват решенията и останалите документи във връзка с процедурата и те се извеждат изходящо от сектор "Обслужване на едно гише" на Министерството на околната среда и водите.
3. Дейността по организация и обща координация на процеса на достъп на обществеността до информация се извършва от дирекция „Стратегия, европейска интеграция и международно сътрудничество“. Контролът на процеса по вземане на решенията за предоставяне или отказ за предоставяне на достъп до информация по реда на ЗДОИ се извършва от Главния секретар.
4. Дирекция „Правно-нормативно обслужване“ в МОСВ съгласува отказите за достъп до информация. При наличие или при съмнение за наличие на основание за отказ за предоставяне на информация по смисъла на чл. 37 ЗДОИ, включително и при предоставяне на частичен достъп, съответните експерти, до които е разпределено заявлението за достъп до обществена информация, в най-кратък срок, но не повече от седем дни от постъпване на заявлението, да предоставят копие от заявлението и проекто-отговора на заявлението, съобразно своята компетентност до дирекция „Правно-нормативно обслужване“ за съгласуване. Дирекция „Правно-нормативно обслужване“ разглежда заявлението, дава писмено становище за законосъобразност и правилност на подготвения отказ и ако се налага допълва или изменя подготвения проекто-отговор. Становището се предоставя в най-кратък срок, но не повече от три дни от постъпване на заявлението. След получаване на становището от дирекция „Правно-нормативно обслужване“, експертът, до когото е разпределено заявлението, изготвя проекто-отговор, като се съобрази със становището на дирекция „Правно-нормативно обслужване“.

5. Всеки директор на дирекция в Министерство на околната среда и водите да предостави справка за постъпилите заявления за достъп до информация в съответната дирекция в срок до 01.09.2003 на дирекция „Стратегия, европейска интеграция и международно сътрудничество“ с цел изготвяне на общ доклад до Главния секретар на Министерство на околната среда и водите.
6. Служителите в деловодствата на Министерство на околната среда и водите, при извеждане на изходящи решения и откази за достъп до обществена информация, да предоставят копие от решението на дирекция „Стратегия, европейска интеграция и международно сътрудничество“, с цел координиране на дейността по достъп до информация.
7. Директорът на дирекция „Правно-нормативно обслужване“ предоставя на дирекция „Стратегия, европейска интеграция и международно сътрудничество“ справка за обжалваните решения за отказ и предоставяне на достъп до обществена информация, както и за резултатите от воденото дело, с цел координиране на дейността по достъп до информация.

Настоящата заповед се издава в допълнение на Заповед № РД-111/11.02.2003 г. и на Заповед № РД-796/20.06.2003 г. на Министъра на околната среда и водите.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на членовете на Политическия кабинет, Главен секретар и директорите на дирекции в министерството за сведение и изпълнение.

Контролът по изпълнението на заповедта възлагам на Главния секретар.

МИНИСТЪР:

(Долорес Арсенова)

ЗАПОВЕД № 10
на МФ от 10.01.2001 г.

**за определяне нормативи за разходите при предоставяне на
обществена информация по Закона за достъп до обществената
информация според вида на носителя**

Издадена от министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 7 от 23.01.2001 г.

На основание чл. 115 от Конституцията на Република България и чл. 20, ал. 2 от Закона за достъп до обществената информация определям следните нормативи за разходите при предоставяне на обществена информация по Закона за достъп до обществената информация според вида на носителя:

1. дискета - един брой - 1,20 лв.;
2. CD - един брой - 5,00 лв.;
3. електронна поща - 1 MB - 0,30 лв.; заплаща се всеки започнат мегабайт и се използва за информация, съществуваща в електронен вид;
4. разпечатване - една страница (A4) - 0,12 лв.;
5. ксерокопие - една страница (A4) - 0,09 лв.;
6. факс - една страница (A4) - 0,60 лв.;
7. видеокасета - един брой плюс стойността на записа, изчислена в минута запис - 4,90 лв. + 0,25 лв. на минута;
8. аудиокасета - един брой плюс стойността на записа, изчислена в минута запис - 1,60 лв. + 0,25 лв. на минута;
9. устна справка - за 15 минути - 1,50 лв.;
10. писмена справка - една страница (A4) - 1,59 лв.

Посочените стойности не включват ДДС.

ПРИМЕРНО ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

До (наименование на
учреждението, от което
искате информация)
.....

(име на града, ако е
териториално
подразделение)
.....

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

От (трите ви имена или наименование на ЮЛ,
от чието име подавате заявлението)
.....

(адрес: улица и номер, номер на блока, град)
.....

(ако желаете, можете да посочите телефонен номер за връзка)
.....

Уважаема/и Госпожо/Господине/Госпога,

На основание Закона за опазване на околната среда желая да ми
бъде предоставена информация относно

Желая да получа исканата от мен информация в следната форма:

- преглед на информацията
- оригинал или копие;
- устна справка;
- копия на хартиен носител;
- копия на технически носител.

Дата:

Подпис:

Примерна жалба!

ЧРЕЗ: ПЪЛНОТО НАИМЕНОВАНИЕ
НА ОРГАНА КОЙТО ВИ Е
ОТКАЗАЛ ИНФОРМАЦИЯТА

ДО: СЪОТВЕТНИЯ СЪД ДО КОЙТО
ОТПРАВЯТЕ ЖАЛБАТА СИ

ЖАЛБА

ОТ

Трите Ви имена, ЕГН

Адрес:

СРЕЩУ: отказ за предоставяне
на информация от страна на
Пълното наименование на органа,
отказал информацията

НА ОСНОВАНИЕ: чл. 40, ал. 1 от Закона
за достъп до обществена информация

Уважаеми Господа /Госпожи/ Съдии,

На основание чл. 40, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация обжалвам пред Вас в срок отказ на да ми предостави достъп до поискана от мен информация за околната среда.

Следва да изложите кратко и ясно фактите, свързани с подаването на вашето заявление. Трябва да посочите:

1. На (дата) подадох до (наименованието на органа - напр. министър, кмет, директор на агенция и т.н.) заявление за достъп до информация с входящ номер (входящ номер).

2. С него поисках информация за (кратко описание на поисканата информация) във формата на (посочване на поисканата в заявлението форма на достъп - напр. копия на хартиен носител).

3. Ответникът притежава поисканата информация.

4. На (дата) получих от ответника писмо (или решение) № (изходящия номер на писмото), с което ми беше отказан поисканият достъп.

5. Според него (посочватے накратко мотивите на отказа - най-добре е да цитирате от писмото или решението). Ако отказът е бил мълчалив, посочете дата на която е изтекъл срокът за отговор и уточнете, че не сте получили отговор.

6. На основание чл. 17 от Закона за опазване на околната среда аз имам право на достъп до поисканата информация и няма правно основание този достъп да ми бъде отказан.

7. Отказът на ответника е незаконосъобразен.

8. Въз основа на гореизложеното, моля Уважаемия СЪД ДА ОТМЕНИ отказа на (наименованието на органа, който ви е отказал информация), и да реши делото по същество, ДА ПРИЗНАЕ правото ми на достъп до поисканата информация и да ОСЪДИ ответника да ми я предостави в поисканата форма на достъп.

Приложения (прилагат се към жалбата)

1. 2 бр. копия от подаденото заявление.
2. 2бр. копия от писмо № (номер ..., с което е отказан достъп).
3. препис от жалбата и приложенията за ответника.
4. копие от квитанция за внесена държавна такса.

. (място на подаване на жалбата)

. (дата)

С уважение:
(подпис на жалбоподателя)

ЗАКОН

за опазване на околната среда

Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г.,
попр., бр. 98 от 18.10.2002 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г.

Глава втора

**ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА**

Чл. 17. Всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Чл. 18. Информацията за околната среда е:

1. налична първична информация;
2. налична предварително обработена информация;
3. нарочно обработена информация.

Чл. 19. Информация за околната среда е всяка информация в писмена, визуална, аудио-, електронна или в друга материална форма относно:

1. състоянието на компонентите по чл. 4 и взаимодействието между тях;
2. факторите по чл. 5, както и дейностите и/или мерките, включително административните мерки, международни договори, политика, законодателство, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда;

3. състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

4. обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

5. анализ на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в т. 2;

6. емисии, зауствания и други вредни въздействия върху околната среда.

Чл. 20. (1) Достъпът до информация за околната среда може да бъде отказан в случаите, когато се иска:

1. класифицирана информация, която представлява държавна или служебна тайна;

2. информация, която представлява производствена или търговска тайна, определена със закон;

3. информация, която представлява интелектуална собственост;

4. информация, която представлява лични данни, ако физическото лице, с което е свързана тази информация, не е съгласно с разкриването ѝ, и съгласно изискванията, предвидени в Закона за защита на личните данни;

5. информация, която би се отразила неблагоприятно на интересите на трето лице, което е предоставило исканата информация, без да има правно задължение да го направи и без да може такова задължение да му бъде наложено, и когато не е съгласно с предоставянето на информацията;

6. информация, която ще се отрази неблагоприятно на компонентите на околната среда.

(2) Информацията за околната среда се предоставя в срок до 14 дни от датата на уведомяване на заявителя за решението на компетентния орган за предоставяне на достъп до исканата информация.

(3) Лицата, които дават информация за околната среда на компетентните органи, са длъжни да обозначат информацията, за която съществува някое от ограниченията за предоставяне по ал. 1.

(4) При вземане на решение за отказ за предоставяне на информация по ал. 1 компетентният орган отчита обществения интерес от разкриването на тази информация.

(5) В случаите на ограничен достъп наличната информация за околната среда се предоставя в частта ѝ, която е възможно да се отдели от информацията по ал. 1.

(6) Ограничаването на правото на достъп до информация не се отнася до емисиите на вредни вещества в околната среда като стойност по показателите, определени от нормативните актове.

Чл. 21. (1) Компетентни органи по тази глава са централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация за околната среда.

(2) Компетентни органи по смисъла на ал. 1 са и другите органи и организации, които се разпореждат със средствата от консолидирания държавен бюджет и събират и разполагат с информация за околната среда, с изключение на органите на законодателната и съдебната власт.

Чл. 22. (1) Министерският съвет ежегодно внася в Народното събрание доклад за състоянието на околната среда, предложен от министъра на околната среда и водите, който след приемането му го публикува

като годишник за състоянието на околната среда.

(2) Докладът по ал. 1 се внася в Народното събрание в тримесечен срок след предоставяне на данните и информацията от Националния статистически институт.

Чл. 23. (1) При аварийни или други замърсявания, когато са нарушени установените с нормативен или индивидуален административен акт норми на изпускане на замърсяващи вещества в околната среда, лицата, извършили нарушението, както и лицата, отговорни за спазване на нормите, са длъжни незабавно да уведомят съответните областни управители, кметовете на съответните общини, РИОСВ, басейновите ди-рекции и органите на Държавната агенция „Гражданска защита“, а при промяна на радиационната об-становка - и Агенцията за ядрено регулиране.

(2) Компетентните органи по ал. 1 са длъжни незабавно да уведомят Министерството на здравеопазването и засегнатото население за настъпилото наднормено замърсяване, като предложат мерки за защита на човешкото здраве и на имуществото.

Чл. 24. Всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт ежегодно публикува данните за информацион-

ните масиви и ресурси от обработена информация за околната среда по чл. 18, т. 2.

Чл. 25. (1) Министърът на околната среда и водите определя със заповед описанието на информационните масиви и ресурси по чл. 15, ал. 1, т. 3 от Закона за достъп до обществена информация, когато те съдържат информация по чл. 19.

(2) Заповедта по ал. 1 се обнародва в „Държавен вестник“.

(3) Описанието на информационните масиви по ал. 1 и чл. 24 се публикува в Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите.

Чл. 26. (1) За предоставяне на информация за околната среда се прилага процедурата, предвидена в глава трета „Процедура за предоставяне на достъп до обществена информация“ от Закона за достъп до обществена информация.

(2) В решението за предоставяне на информация по чл. 34, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация се посочва дали се предоставя нарочно обработена информация или друг вид информация.

Чл. 27. Отказите за предоставяне на информация, необходима на лицата за подготовка на защитата им в някое от производствата, предвидени в този закон или в друг закон, се обжалват

по реда, предвиден в Закона за административното производство.

Чл. 28. Информацията по чл. 18, т. 1 и 2 се заплаща при условията и по реда на чл. 20 - 22 от Закона за достъп до обществена информация.

Чл. 29. За предоставяне на нарочно обработена информация заплащане-то се договаря за всеки конкретен случай.

Чл. 30. Компетентните органи предоставят безплатно налична първична и предварително обработената информация за околната среда помежду си, както и на общините, когато тази информация им е необходима за вземане на решения от тяхната компетентност.

Чл. 31. Националните обществени радио- и телевизионни оператори в своите предавания:

1. разпространяват информация за опазването и управлението на околната среда;
2. осигуряват защита на правото на информация за състоянието на околната среда;
3. популяризират знанията и научно-техническите постижения в областта на опазването на околната среда чрез излъчване на български и чуждестранни образователни програми.

ЗАКОН

за достъп до обществена информация

Обн., ДВ, бр. 55 от 7.07.2000 г., изм., бр. 1 от 4.01.2002 г.,
в сила от 1.01.2002 г., бр. 45 от 30.04.2002 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Предмет и обхват

Предмет на закона

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с правото на достъп до обществена информация.

Обществена информация

Чл. 2. (1) Обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с общественения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти.

(2) Информацията по ал. 1 е обществена независимо от вида на нейния материален носител.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2002 г.) Този закон не се прилага за достъпа до лични данни.

Задължени субекти за осигуряване на достъпа до обществена информация

Чл. 3. (1) Този закон се прилага за достъп до обществената информация, която се създава или се съхранява от държавните органи или

органи на местното самоуправление в Република България, наричани по-нататък „органи“.

(2) Този закон се прилага и за достъп до обществена информация, която се създава и съхранява от:

1. публичноправни субекти, различни от тези по ал. 1;

2. физически и юридически лица само относно извършвана от тях дейност, финансирана със средства от консолидирания държавен бюджет;

3. средствата за масова информация и е свързана с прозрачността на тяхната дейност.

Субекти на правото на достъп до обществена информация

Чл. 4. (1) Всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация.

(2) В Република България чужденците и лицата без гражданство се ползват с правото по ал. 1.

(3) От правото по ал. 1 се ползват и всички юридически лица.

Осъществяване на правото на достъп до обществена информация

Чл. 5. Осъществяването на правото на достъп до обществена информация не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на други лица, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

Основни принципи

Чл. 6. Основните принципи при осъществяване правото на достъп до обществена информация са:

1. откритост, достоверност и пълнота на информацията;
2. осигуряване на еднакви условия за достъп до обществена информация;
3. осигуряване на законност при търсенето и получаването на обществена информация;
4. защита на правото на информация;
5. защита на личната информация;
6. гарантиране на сигурността на обществото и държавата.

Допустими ограничения на правото на достъп до обществена информация

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Не се допускат ограничения на правото на достъп до обществена информация, освен когато тя е класифицирана информация, представляваща държавна или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон.

(2) Достъпът до обществена информация може да бъде пълен или частичен.

Изключение от приложното поле на закона

Чл. 8. Този закон не се прилага за информацията, която:

1. се предоставя във връзка с административното обслужване на гражданите и юридическите лица;
2. се съхранява в Държавния архивен фонд на Република България.

Раздел II

Официална и служебна обществена информация

Видове обществена информация

Чл. 9. (1) Обществената информация, създавана и съхранявана от органите и техните администрации, е официална и служебна.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) В случаите, предвидени със закон, определена официална или служебна информация може да бъде обявена за класифицирана информация, представляваща държавна или служебна тайна.

Официална обществена информация

Чл. 10. Официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия.

Службна обществена информация

Чл. 11. Службна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации.

Глава втора ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

Раздел I

Достъп до официална и службна обществена информация

Достъп до официална обществена информация

Чл. 12. (1) Достъпът до официална информация, която се съдържа в нормативни актове, се осигурява чрез обнародването им.

(2) Достъпът до друга официална информация в случаите, когато това е предвидено със закон или по решение на органа, който я е създал, се осигурява чрез обнародване.

(3) Достъпът до официална информация извън случаите по ал. 1 и 2 е свободен и се осъществява по реда на този закон.

(4) При искане на достъп до официална информация, която е обнародвана, съответният орган е длъжен да посочи изданието, в което тя е обнародвана, броя и датата на издаване.

Достъп до службна обществена информация

Чл. 13. (1) Достъпът до службна обществена информация е свободен.

(2) Достъпът до службна обществена информация може да бъде ограничен, когато тя:

1. е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации);

2. съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Ограничението по ал. 2 не може да се прилага след изтичане на 2 години от създаването на такава информация.

Задължения за предоставяне на обществена информация

Чл. 14. (1) Органите информират за своята дейност чрез публикуване или съобщаване в друга форма.

(2) Органите са длъжни да съобщават информация, събрана или станала им известна при осъществяване на тяхната дейност, когато тази информация:

1. може да предотврати заплахата за живота, здравето и безопасността на

гражданите или на тяхното имущество;

2. опровергава разпространена недостоверна информация, засягаща значими обществени интереси;

3. представлява или би представлявала обществен интерес;

4. следва да бъде изготвена или предоставена по силата на закон.

Публикуване на актуална обществена информация

Чл. 15. (1) С цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично публикува актуална информация, съдържаща:

1. описание на неговите правомощия и данни за организацията, функциите и отговорностите на ръководената от него администрация;

2. списък на издадените актове в изпълнение на неговите правомощия;

3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация;

4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация.

(2) Всеки ръководител по ал. 1 изготвя годишен отчет за постъ-

пилите заявления за достъп до обществена информация, който включва и данни за направените откази и причините за това. Годишният отчет е част от ежегодните доклади по чл. 61, ал. 2 от Закона за администрацията.

Задължения за министъра на държавната администрация

Чл. 16. (1) Министърът на държавната администрация публикува ежегодно обобщена информация за органите и техните администрации, съдържаща данните по чл. 15, както и друга информация във връзка с прилагането на този закон.

(2) Министърът на държавната администрация отговаря за разпространяването на обобщената информация. Тази информация трябва да бъде на разположение за справка на гражданите във всяка администрация.

Раздел II

Достъп до друга обществена информация

Достъп до обществена информация, свързана с дейността на други задължени за предоставянето ѝ субекти

Чл. 17. (1) Свободен е достъпът до обществена информация, свързана с дейността на задължените субекти по чл. 3, ал. 2.

(2) Информацията по ал. 1, която представлява търговска тайна или чието предоставяне или разпространяване би довело до нелоялна

конкуренция между търговци, не подлежи на предоставяне.

Достъп до обществена информация за средствата за масова информация

Чл. 18. Обществената информация за средствата за масова информация е само информацията относно:

1. лицата, които участват в управлението на съответното средство за масова информация или осъществяват ефективен контрол върху управлението или върху дейността му;
2. икономически свързани лица, които участват в управлението и на други средства за масова информация, което им позволява да осъществяват ефективен контрол върху тяхното управление или върху дейността им;
3. лицата, които са непосредствено заети в средството за масова информация и участват във формирането на редакционната политика;
4. направени изявления за обществените цели на средството за масова информация, както и принципите или вътрешните механизми, които прилага средството за масова информация за гарантиране на достоверността и обективността на изнасяната информация;
5. финансовите резултати на собственика на средството за масова информация и разпространението на неговата продукция.

Цел на достъпа до обществена информация за средствата за масова информация

Чл. 19. Достъпът до информацията по чл. 18 се осъществява при спазване и балансиране на принципите за прозрачност и икономическа свобода, а също така и за защита на личната информация, търговската тайна и тайната на източниците на средствата за масова информация, пожелали анонимност.

Раздел III

Условия и ред за определяне на разходите за предоставяне на обществена информация Безплатен достъп и разходи по предоставянето на обществена информация

Чл. 20. (1) Достъпът до обществена информация е безплатен.
(2) Разходите по предоставяне на обществена информация се заплащат по нормативи, определени от министъра на финансите, които не могат да превишават материалните разходи по предоставянето.
(3) При поискване от страна на заявител се представят сведения за определянето на разходите по ал. 2.

Задължение за информиране при подаване на заявление за достъп

Чл. 21. Субектите по чл. 3 са длъжни да обявяват на мястото, където се подават заявленията, възможните форми за предоставяне на достъп до обществена информация, дъл-

жимите разходи и начините за заплащането им.

**Безплатни поправки
и допълнения на
предоставената информация**

Чл. 22. Не се заплащат допълнителните разходи за поправяне и/или допълване на предоставената обществена информация в случаите, когато тя е неточна или непълна и това е поискано мотивирано от заявителя.

**Приходи от предоставяне
на достъп до обществена
информация**

Чл. 23. Приходите от предоставяне на достъп до обществена информация постъпват по бюджета на съответния орган.

**Глава трета
ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА
ИНФОРМАЦИЯ**

**Раздел I
Искане за предоставяне
на достъп до
обществена информация
Заявление или устно
запитване за достъп**

Чл. 24. (1) Достъп до обществена информация се предоставя въз основа на писмено заявление или устно запитване.

(2) Заявлението се счита за писмено и в случаите, когато е направено по електронен път при условия, определени от съответния орган.

(3) Когато заявителят не е получил достъп до искана обществена информация въз основа на устно запитване или счита предоставената му информация за недостатъчна, той може да подаде писмено заявление.

**Съдържание на заявлението
за достъп**

Чл. 25. (1) Заявлението за предоставяне на достъп до обществена информация съдържа:

1. трите имена, съответно наименованието и седалището на заявителя;
2. описание на исканата информация;
3. предпочитаната форма за предоставяне на достъп до исканата информация;
4. адреса за кореспонденция със заявителя.

(2) Ако в заявлението не се съдържат данните по ал. 1, т. 1, 2 и 4, то се оставя без разглеждане.

(3) Заявленията за достъп до обществена информация подлежат на задължителна регистрация по ред, определен от съответния орган.

**Форми за предоставяне
на достъп до
обществена информация**

Чл. 26. (1) Формите за предоставяне на достъп до обществена информация са:

1. преглед на информацията - оригинал или копие;
2. устна справка;
3. копия на хартиен носител;
4. копия на технически носител.

(2) За достъп до обществена информация могат да се използват една или повече от формите по ал. 1.

(3) Когато предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена информация е по ал. 1, т. 4, се определят и техническите параметри за запис на информацията.

(4) Лица, които имат зрителни увреждания или увреждания на слуховоговорния апарат, могат да поискат достъп във форма, отговаряща на техните комуникативни възможности.

Задължение за съобразяване с предпочитаната форма на достъп

Чл. 27. (1) Органите са длъжни да се съобразят с предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена информация, освен в случаите, когато:

1. за нея няма техническа възможност;
2. е свързана с необосновано увеличаване на разходите по предоставянето;
3. води до възможност за неправомерна обработка на тази информация или до нарушаване на авторски права.

(2) В случаите по ал. 1 достъп до информацията се предоставя във форма, която се определя от съответния орган.

Раздел II

Разглеждане на заявленията и предоставяне на достъп до обществена информация

Разглеждане на заявленията за достъп

Чл. 28. (1) Заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране.

(2) В срока по ал. 1 органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и уведомяват писмено заявителя за своето решение.

Уточняване на заявлението за достъп

Чл. 29. (1) В случай, че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 28, ал. 1 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация.

(2) Ако заявителят не уточни предмета на исканата обществена информация до 30 дни, заявлението се оставя без разглеждане.

Допустимо удължаване на срока

за предоставяне на достъп

Чл. 30. (1) Срокът по чл. 28, ал. 1 може да бъде удължен, но с не повече от 10 дни, когато поисканата в заявлението информация е в голямо количество и е необходимо допълнително време за нейната подготовка.

(2) В уведомлението по чл. 29, ал. 1 се посочват причините за удължаване на срока, в който ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация.

Удължаване на срока във връзка със защита на интересите на трети лица

Чл. 31. (1) Срокът по чл. 28, ал. 1 може да бъде удължен, но с не повече от 14 дни и когато исканата обществена информация се отнася до трето лице и е необходимо неговото съгласие за предоставянето ѝ.

(2) В случаите по ал. 1 съответният орган е длъжен да поиска изричното писмено съгласие на третото лице в 7-дневен срок от регистриране на заявлението по чл. 24.

(3) В решението си по чл. 28, ал. 2 съответният орган е длъжен да спазва точно условията, при които третото лице е дало съгласие за предоставяне на отнасящата се до него информация.

(4) При неполучаване на съгласие от третото лице в срока по ал. 1 или при изричен отказ да се даде съгласие

съответният орган може да предостави исканата обществена информация в обем и по начин, който да не разкрива информацията, отнасяща се до третото лице.

(5) Не е необходимо съгласие на третото лице в случаите, когато то е задължен субект и отнасящата се до него информация е обществена информация по смисъла на този закон.

Препращане на заявлението за достъп

Чл. 32. (1) Когато органът не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок от получаване на заявлението той препраща съответно заявлението, като уведомява за това заявителя. В уведомлението задължително се посочват наименованието и адресът на съответния орган или юридическо лице.

(2) В случаите по ал. 1 срокът по чл. 28, ал. 1 започва да тече от момента на получаване на препратеното от съответния орган заявление.

Уведомяване на заявителя за липса на исканата обществена информация

Чл. 33. Когато органът не разполага с исканата информация и няма данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок той уведомява за това заявителя.

Решение за предоставяне на достъп до обществена информация

Чл. 34. (1) В решението по чл. 28, ал. 2, с което се предоставя достъп до исканата обществена информация, задължително се посочват:

1. степента на осигурения достъп до исканата обществена информация;
2. срокът, в който е осигурен достъп до исканата обществена информация;
3. мястото, където ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация;
4. формата, под която ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация;
5. разходите по предоставянето на достъп до исканата обществена информация.

(2) В решението могат да бъдат посочени други органи, организации или лица, които разполагат с попълна информация.

(3) Решението за предоставяне на достъп до исканата обществена информация се връчва на заявителя срещу подпис или се изпраща по пощата с обратна разписка.

(4) Срокът по ал. 1, т. 2 не може да бъде по-кратък от 30 дни от датата на получаване на решението.

Предоставяне на достъп до исканата обществена информация

Чл. 35. (1) Достъп до обществена информация се предоставя след

заплащане на определените разходи и представяне на платежен документ.

(2) За предоставянето на достъп до обществена информация се съставя протокол, който се подписва от заявителя и от съответния служител.

Отказ на заявителя от предоставения му достъп

Чл. 36. В случаите на неявяване на заявителя в определения по чл. 34, ал. 4 срок или когато не плати определените разходи, е налице отказ на заявителя от предоставения му достъп до исканата обществена информация.

Раздел III

Отказ за предоставяне на достъп до обществена информация

Основания за отказ от предоставяне на достъп

Чл. 37. (1) Основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато:

1. (изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) исканата информация е класифицирана информация, представляваща държавна или служебна тайна, както и в случаите по чл. 13, ал. 2;
2. достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация;
3. исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.

(2) В случаите по ал. 1 може да бъде предоставен частичен достъп само до онази част от информацията, достъпът до която не е ограничен.

Съдържание на решението за отказ за предоставяне на достъп

Чл. 38. В решението за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се посочват правното и фактическото основание за отказ по този закон, датата на приемане на решението и редът за неговото обжалване.

Връчване на решението за отказ на достъп

Чл. 39. Решението за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се връчва на заявителя срещу подпис или се изпраща по пощата с обратна разписка.

Раздел IV

Обжалване на решенията и отказите за предоставяне на достъп до обществена информация Подсъдност при обжалване на решенията по достъпа или отказа от достъп

Чл. 40. (1) Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се обжалват пред окръжните съдилища или пред Върховния административен съд в зависимост от органа, който е издал

акта, по реда на Закона за административното производство или на Закона за Върховния административен съд.

(2) Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация на субектите по чл. 3, ал. 2 се обжалват пред окръжните съдилища по реда на Закона за административното производство.

Компетентност на съда по обжалваните решения

Чл. 41. (1) В случаите, когато съдът установи незаконосъобразност, той отменя изцяло или частично или изменя обжалваното решение, като задължава органа да предостави достъп до исканата обществена информация.

(2) В случаите по ал. 1 достъп до исканата обществена информация се предоставя по реда на този закон.

(3) При обжалване на отказ за предоставяне на достъп до обществена информация на основание чл. 37, ал. 1, т. 1 съдът в закрито заседание може да поиска от органа необходимите доказателства за това.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) В случаите по ал. 3 съдът се произнася по законосъобразността на отказа и маркирането с гриф за сигурност.

Административни нарушения и наказания

Чл. 42. (1) Длъжностно лице, което без уважителна причина не се произнесе в срок по заявление за

достъп до обществена информация, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба от 20 до 50 лв.

(2) Длъжностно лице, което не изпълни предписание на съда да предостави достъп до искана обществена информация, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба от 100 до 300 лв.

(3) За неизпълнение на задълженията по чл. 31, ал. 3 се налага глоба от 50 до 100 лв. за физическите лица или имуществена санкция от 100 до 200 лв. за юридическите лица.

(4) За непредоставяне на достъп до обществена информация от субектите по чл. 3, ал. 2 им се налага имуществена санкция от 100 до 200 лв.

Административнонаказващ орган

Чл. 43. Наказателните постановления се издават, както следва:

1. по чл. 42, ал. 3 - от съответния орган, а в случаите, когато задълженият субект е от посочените в чл. 3, ал. 2 - от министъра на правосъдието или от овластен от него служител;

2. по чл. 42, ал. 4 - от министъра на правосъдието или от овластен от него служител.

Приложим закон

Чл. 44. Нарушенията се установяват, наказанията се налагат, обжалват и изпълняват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „материален носител на обществена информация“ е текст, план, карта, фотография, изображение, дискета, аудио- или видеокасата и други подобни;

2. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2002 г.) „Лични данни“ са информация за физическо лице, която разкрива неговата физическа, психологическа, умствена, семейна, икономическа, културна или обществена идентичност.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. Този закон отменя:

1. Указ № 1086 за работата с критичните публикации (ДВ, бр. 56 от 1977 г.);

2. член 14, 19 и чл. 57, ал. 1, т. 2 от Закона за предложенията, сигналите, жалбите и молбите (обн., ДВ, бр. 52 от 1980 г.; изм., бр. 68 от 1988 г.).

**КОНВЕНЦИЯ
ЗА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ, УЧАСТИЕТО НА
ОБЩЕСТВЕННОСТТА В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕТО НА РЕШЕНИЯ
И ДОСТЪПА ДО ПРАВОСЪДИЕ ПО ВЪПРОСИ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

**Приета в Орхус, Дания,
на 25-ти юни 1998 година**

Член 4

**ДОСТЪП
ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА
ОКОЛНАТА СРЕДА**

1. Всяка Страна гарантира, че при спазване на следващите параграфи на този член, държавните органи, в отговор на искане за предоставяне на информация за околната среда, предоставят на обществеността тази информация в рамките на националното законодателство, включително, когато се искат и в съответствие с точка (b) по-долу, копия от документите, съдържащи или включващи такава информация:

(a) без да е необходимо да се заявява заинтересованост ;

(b) в исканата форма, освен ако:

(i) за държавния орган не е по-подходящо да я предостави в друга форма, като в такива случаи се посочват причините, поради които

информацията се предоставя в дадената форма, или

(ii) информацията е вече публично достояние в друга форма.

2. Информацията за околната среда, спомената в параграф 1 по-горе, се предоставя възможно най-скоро и не по-късно от един месец след подаване на искането, освен ако обемът и сложността на информацията не оправдават удължаването на този период до два месеца от подаването на молбата. Заявителят се информира за удължаването и за причините, които го налагат.

3. Искането за информация за околната среда може да бъде отказано, ако:

(a) държавният орган, към който е отправена молбата, не разполага с исканата информация за околната среда;

(b) искането е очевидно необосновано или формулирано по твърде общ начин; или

(с) искането се отнася до материали в процес на завършване или се отнася до вътрешни комуникации между държавните органи, когато такова изключение е предвидено в националното законодателство или обичайната практика, като се отчита обществения интерес от разкриването на информацията.

4. искането за информация за околната среда може да бъде отказано, ако разкриването на информацията би се отразило неблагоприятно върху:

(а) поверителността на работата на държавните органи, когато тази поверителност е предвидена в националното законодателство;

(б) международните отношения, националната отбрана или обществената сигурност;

(с) хода на правосъдието, правото на лицата на справедлив процес или възможността на държавните органи да извършват разследване в наказателно или дисциплинарно производство;

(д) поверителността на търговска или промишлена информация, когато тази поверителност е защитена от закона с цел защита на законен икономически интерес. В тези рамки следва да бъде разкривана информация за емисиите, имаща отношение към опазването на околната среда;

(е) правото на интелектуална собственост;

(ф) поверителността на лични данни и/или архиви, свързани с физическо лице, когато това лице не е дало съгласието си за разкриването на информацията пред обществеността, и когато такава поверителност е предвидена в националното законодателство;

(г) интересите на трета страна, която е предоставила исканата информация без да има правно задължение да го направи и без да може такова задължение да ѝ бъде наложено, и когато не е съгласна с разпространението на материала; или

(х) околната среда, за която се отнася информацията, като например местата за размножаване на редки видове;

Гореспоменатите основания за отказ се тълкуват ограничително, като се отчита общественият интерес от разкриване на информацията и като се взема предвид дали исканата информация се отнася до емисии в околната среда.

5. В случаите, когато държавният орган не разполага с исканата информация за околната среда, този орган информира във възможно най-кратки срокове заявителя кой е държавният орган, който счита, че е възможно да предостави исканата информация, или пре-

хвърля молбата към този орган, като съответно информира заявителя за това.

6. Всяка Страна гарантира, че, в случаите, когато информацията, неподлежаща на разкриване съгласно параграфи 3 (с) и 4 по-горе, може да бъде отделена от останалата информация без да се накърнява поверителността на неподлежащата на разкриване информация, държавните органи предоставят останалата част от исканата информация за околната среда.

7. Отказът на искането следва да бъде направен в писмена форма, ако молбата е била в писмена форма или по искане на заявителя. В отказа се посочват причините за него и се дава информация за достъпа до процедурата за преразглеждане, предвидена в съответствие с Член 9. Отказът трябва да бъде направен във възможно най-кратък срок и не по-късно от един месец, освен ако сложността на информацията не оправдава удължаването на този период до два месеца от искането. Заявителят се информира за удължаването и за причините, които го налагат.

8. Всяка Страна може да позволи на държавните си органи да събират такса срещу предоставянето на такава информация, но тази такса не трябва да надвишава разумните граници. Държавните

органи, възнамеряващи да събират такава такса за предоставяне на информация, предоставят на заявителите тарифа за възможните такси, посочвайки обстоятелствата, при които те се събират или опрощават, и случаите, при които информацията се предоставя срещу авансово плащане на таксата.

Член 9

ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ

1. Всяка Страна в рамките на своето национално законодателство гарантира, че всяко лице, което счита, че неговата искане за информация по Член 4 не е разгледано, че е отклонено неправомерно, частично или изцяло, че е удовлетворена неадекватно или че разпоредбите на този член са нарушени спрямо нея по друг начин, има право да обжалва пред съда или пред друг независим и безпристрастен орган, установен със закон.

В случаите, когато се предвижда такава процедура на преразглеждане от съда, Страната осигурява на лицето достъп до бърза безплатна или евтина законово установена процедура за повторно разглеждане от държавния орган или за преразглеждане от независим и безпристрастен орган, различен от съда.

Окончателните решения по този параграф са задължителни за държавния орган, който разполага с информацията. Причините се излагат в писмена форма, поне в случаите, когато е отказан достъп до информацията по този параграф.

2. В рамките на своето национално законодателство всяка Страна осигурява на членовете на заинтересованата общественост,

(а) които имат достатъчен интерес,

или

(б) чието право е нарушено, ако административно-процесуалното право на Страната го изисква като предпоставка, достъп до процедура за обжалване пред съда и/или друг законово установен независим и безпристрастен орган, за да оспорва по същество и от процедурна гледна точка законността на всяко решение, действие или пропуск в съответствие с разпоредбите на член 6 и в случаите, когато е предвидено от националното законодателство и без да се засяга приложението на разпоредбите на параграф 3 по-долу, други разпоредби на тази Конвенция.

Какво представлява достатъчен интерес и нарушение на дадено право се определя в съответствие с изискванията на националното право и съобразно целта за предоставяне на заинтересованата

общественост на широк достъп до правосъдие в рамките на настоящата Конвенция. За тази цел заинтересоваността на всяка неправителствена организация, отговаряща на условията, посочени в Член 2, параграф 5, се счита за достатъчна за целите на точка (а) по-горе. За тези организации също се счита, че имат права, които могат да бъдат нарушени, за целите на точка (б) по-горе.

Разпоредбите на този параграф не изключват възможността за предварителна процедура на обжалване пред административен орган и не засягат изискването за изчерпване на процедурите за обжалване по административен ред преди отнасянето към съда, когато съществува такова изискване в националното право.

3. В допълнение и без ущърб на процедурите за преразглеждане, споменати в параграфи 1 и 2 по-горе, всяка Страна осигурява на представителите на обществеността, които отговарят на критериите, ако има такива, посочени в националното право, достъп до административни или съдебни процедури за оспорване на действия или пропуски на частни лица и държавни органи, които нарушават разпоредбите на националното законодателство, касаещо околната среда.

4. В допълнение и без ущърб на предвиденото в параграф 1 по-горе, процедурите, споменати в параграфи 1, 2 и 3 по-горе, предоставят адекватни и ефективни средства за правна защита, включително при необходимост правна защита под формата на съдебно запрещение, и са справедливи, безпристрастни и своевременни, без да бъдат недостъпно скъпи. Решенията по този член се дават или протоколират в писмена форма. Решенията на съда, а когато е

възможно и на другите органи, са обществено достъпни.

5. За повишаване на ефективността на разпоредбите на този член, всяка Страна гарантира предоставянето на информация на обществеността относно достъпа до административни и съдебни процедури за обжалване и обмисля създаването на подходящи помощни механизми за премахване или намаляване на финансовите и другите пречки пред достъпа до правосъдие.

На 14.10.2003 г. в Държавен вестник, бр. 91 от 2003г. бе обнародван Закон за ратифициране на Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, подписана на 25 юни 1998 г. в Орхус, Дания. Предстои обнародването на текста на Конвенцията и влизането ѝ в сила.

Решение 9822
София 18.12.2001 г.
В името на народа

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение, в съдебно заседание на шести ноември две хиляди и първа година в състав:

Председател: Екатерина Грънчарова
Членове: Милка Ранчева, Диана Добрева

При секретар Мария Попинска и с участието на прокурора Мария Бегъмова изслуша докладваното от съдията Диана Добрева по адм. дело №.5736 / 2001.

Производството е по чл. 12 и сл. от Закона за Върховния административен съд във връзка с чл.40, ал.1 от Закона за достъп до обществена информация.

Образувано е по жалба, подадена от Йордан Стаменов Лазов от гр.София срещу Решение № 6/28.03.2001 г. на министъра на околната среда и водите, с което му е отказан достъп до обществена информация по негово заявление с вх. № Ж- 137/20.03.2001 година. Отказът е мотивиран с това, че в исканите от жалбоподателя копия от документи се съдържа лична информация за съставителите и свидетелите. Като правно основание за отказа е посочена разпоредбата на чл.2, ал.1 във връзка с § 1, т.2 от ЗДОИ.

Според жалбоподателя атакуваният отказ е постановен в нарушение на материалния закон. Поради изложените съображения моли за неговата отмяна, като му се признае правото на достъп до поисканата обществена информация и се осъди МОСВ да му предостави исканата такава.

Ответникът по жалбата не е взел становище.

Представителят на Върховната административна прокуратура счита жалбата за основателна.

Върховният административен съд, пето отделение, в настоящия си състав приема жалбата за процесуално допустима, а разгледана по същество - за основателна.

Видно от заявлението на жалбоподателя, същият е поискал предоставянето на информация, касаеща действия на министерството спрямо „Пресевни инсталации“ ЕООД, с едноличен собственик на капитала община Дупница. Това са копия от всички съставени актове за нарушение и следващите ги наказателни постановления, съставени от органите на МОСВ, които конкретно са били посочени от министъра в отговор на актуално питане на народен представител през предходната година; копие от заповед № 131/29.03.2000 г. на МОСВ за спиране на експлоатацията на посевната инсталация на горепосочената фирма и останалите добивни машини; копие от акта, с който е разрешено продължаването на добива; копие от всички актове на органите на МОСВ за санкциониране на незаконен добив на инертни материали след спирането на експлоатацията на инсталацията.

От обясненията на жалбоподателя в съдебно заседание става ясно, че неговият интерес е продиктуван от продължилото повече от 40 години изземване на пясък и баластра от коритото на р.Джерман, в резултат на което е унищожена цялата екосистема. Тези данни щели да му послужат пред Върховна прокуратура, където по случая има разследване. Представя копия от протокол и акт на РИОСВ-София, които са били предоставени на друго лице, а на него са му отказани.

Според съда, установява се от доказателствата, че поисканата информация е обществена по своята същност. Разпоредбата на чл.2, ал.1 от ЗДОИ определя понятието „обществена информация“ като „всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти“. Липсва обаче легална дефиниция за понятията „информация, свързана с обществения живот“ и за това, каква характеристика следва да има една информация,

за да се смята, че дава „възможност на гражданите да си съставят собствено мнение“. С това се открива широко поле за дискреционна преценка от страна на административните органи относно предоставянето на обществена информация на гражданите, а това създава проблеми в правоприлагането.

В закона са разграничени два вида обществена информация - официална и служебна. Официална е онази информация, която се съдържа в актовете на държавни и общински органи, издавани в изпълнение на техните законово установени правомощия - чл. 10 от ЗДОИ. Служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация и по повод дейността на органите и на техните администрации - чл. 11 от ЗДОИ.

Очевидно в случая се иска достъп до официална обществена информация, като приложимата норма е тази на чл. 12, ал. 3 от ЗДОИ. Достъпът до същата тази информация е свободен и се осъществява по реда на този закон, като основанията за отказ от предоставянето ѝ са визирани в чл. 37, ал. 1 от ЗДОИ - когато информацията съставлява държавна или служебна тайна, засяга интересите на трето лице и няма негово изрично съгласие или исканата информация е била предоставена на заявителя през предходните шест месеца. По административната преписка няма данни за наличие на първото или третото ограничение за достъп. Видно от мотивите на обжалвания отказ, министърът на околната среда и водите е счел, че в исканата информация се съдържат данни, които се отнасят до трети лица, чиито интереси могат да бъдат засегнати.

Визират се конкретно лицата - съставители и свидетели, участвували в изготвянето на исканите актове за установяване на административни нарушения и издадените въз основа на тях постановления. По отношение на отказа за останалите поискани документи няма изложени аргументи.

Според съда, позоваването на министъра на § 1, т. 2 от ЗДОИ като основание за отказа е неправилно. Разпоредбата дефинира понятието „лична информация“, каквато жалбоподателят не е искал да му бъде предоставена. Вярно е обаче, че в по-голямата част от исканите документи фигурират и персонални данни като имена, адреси, длъжности и т.н. на съставителите и на свидетелите. Ако задължения субект в лицето на

министъра на околната среда и водите все пак е смятал, че изнасянето на лични данни би засегнало интересите на трети лица, той е можел да изпълни процедурата по чл. 31, ал. 2 от ЗДОИ. По делото такива данни няма. Освен това, дори и при наличие на изричен отказ на третите лица да бъде предоставена информация, касаеща личността им, в хипотезата на чл. 31, ал. 4 от ЗДОИ министърът би могъл да предостави исканата информация в обем и по начин, който да не разкрива информацията за третите лица. В случая това е напълно възможно и нищо не доказва, че има основание за отказ при условията на чл. 37, ал. 1, т. 2 ОТ ЗДОИ. Поради това същият се явява незаконосъобразен.

С оглед на направените изводи, следва да бъде отменено обжалваното решение № 6/28.03.2001 г. на министъра на околната среда и водите, като се задължи същия да предостави на жалбоподателя исканата информация, като се съобрази с мотивите на настоящето решение.

Водим от горното и на основание чл.28 от ЗВАС във връзка с чл. 42, ал. 3 от ЗАП и чл. 41, ал. 1 от ЗДОИ, Върховният административен съд, Пето отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 6/28.03.2001 г. на министъра на околната среда и водите, с което на Йордан Стаменов Лазов от гр.София, ул. „Смолянска“ № 36, бл. 47, вх. В, е отказан достъп до обществена информация по негово заявление с вх. № Ж-137/20.03.2001 година.

ВРЪЩА преписката на органа, като задължава същия да предостави исканата информация, като се съобрази с мотивите на настоящето решение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред петчленен състав на ВАС, в 14 дневен срок от съобщението за изготвянето му.

Вярно с оригинала,

Председател: (п) Екатерина Грънчарова

Членове: (п) Милка Панчева, (п) Диана Добрева

РЕШЕНИЕ

**гр. ВРАЦА, 26.06.2002 г.
В ИМЕТО НА НАРОДА**

Врачанският окръжен съд, административно отделение в публичното заседание на 19 април през две хиляди и втора година в състав:

Председател: Мария Аджемова

Членове: Иван Раденков, Мирослав Досов

при секретаря Христина Цекова и в присъствието на прокурора Дилков, като разгледа докладваното от съдия Досов по адм. дело N44 по описа за 2002 год. , за да се произнесе, взе предвид следното:

Иван Нецов Найденов от гр. Враца е обжалвал отказ на секретаря на Община Враца, обективизиран в писмо изх. N3/02.01.2002 год. , да му предостави достъп до екологична карта от 29.10.2001 год., изготвена от инж. Иван Исаев. Посочва, че със заявление от 05.12.2001 год. , регистрирано с вх. N3/05.12.2001 год., е отправил искане да му бъдат предоставени документи, свързани с построяването на бензиностанция в кв. 44а по плана на гр. Враца с инвеститор „Лукойл-България“ЕООД. Три от исканията му са били удовлетворени, а на четвъртото е получил отказ, мотивиран с изрично несъгласие на „Лукойл-България“ЕООД.

Излага доводи както за нищожност, така и за незаконосъобразност, като при втората хипотеза прави искане отказа да бъде отменен, а Община Враца задължена да му предостави поисканата информация.

Община Враца чрез пълномощник, е оспорила жалбата, без да изложи съображения по същество.

Третото заинтересовано лице „Лукойл-България“ЕООД не е ангажирано становище и представител.

Окръжна прокуратура - Враца, чрез участващия по делото прокурор, е дала мнение за неоснователност на жалбата.

Производството е по реда на чл. 40, ал. 1 от „Закон за достъп до обществена информация“ (ЗДОИ).

По делото е приложена административната преписка, образувана въз основа на заявлението от 05. 12. 2001 год.

След анализ на доказателствата, във връзка с доводите и съображенията на страните, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена в срок и е процесуално ДОПУСТИМА.

Разгледана по същество, същата е и ОСНОВАТЕЛНА. Съображения:

Със заявлението от 05.12.2001 год. жалбоподателят е поискал да му бъде предоставена екологична карта от 29.10.2001 год. , изготвена от инж. Иван Исаев. С писмо изх. N3/12.12.2001 год. секретаря на Община Враца го е уведомирал , че съгласно чл. 31, ал. 1-4 от ЗДОИ е поискал съгласие от третото лице. С писмо изх. N10046/18.12.2001 год. третото лице „Лукойл-България“ е уведомило Община Враца, че счита тази информация за конфиденциална.

Последвало е писмо изх. N3/02 .01.2002 год., с което Иван Найденов е уведомен за отказа на „Лукойл-България“ да даде съгласие за предоставяне на информация и по същество Община Враца му е отказала достъп до исканата информация.

Настоящият състав на ВОС намира този отказ за постановен от компетентен орган, предвид приложената на стр.23 от делото Заповед N300/23.03.2001 год., с която секретарят на Община Враца е изрично упълномощен.

Но той е незаконосъобразен дори само на едно основание - не е мотивиран. В мотивите към отказа си упълномощеното длъжностно

лице е следвало аргументирано да посочи с какво искането на жалбоподателя засяга или би могло да засегне интересите на „Лукойл-България“ ЕООД, за да е необходимо изрично съгласие на дружеството. Такива доказателства не са ангажирани от Община Враца, в чиято тежест е установяването на този факт, и в хода на съдебното производство.

Предвид горното и на основание чл. 41 от ЗДОИ, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА ОТКАЗА на Секретаря на Община Враца, обективиран в писмо изх. N3/02. 01.2002 год. , **КАТО НЕЗАКОНОСЪОБРАЗЕН.**

ВРЪЩА административната преписка на Община Враца, като я задължава чрез компетентния орган да предостави на Иван Нецов Найденов от гр. Враца, с ЕГН 3709131960 достъп до екологична карта от 29.10.2001 год., изготвена от инж. Иван Исаев.

УКАЗВА на жалбоподателя да изпълни задължението си по чл. 26, ал. 1 от ЗДОИ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от уведомяването на страните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

Как да получим достъп
до информация за околната среда?

Наръчник

Българска
Първо издание
София, 2003

Авторски екип:
Дарина Палова
Александър Кашъмов
Кирил Терзийски

Редактор:
д-р Гергана Жулева

Предпечатна подготовка
Веселин Комарски

Печат
ЕТ „ИЛИС“
тел. (02) 971 83 79

Издава
Програма Достъп до Информация
1000 София
ул. „Раковски“ 120
Тел: (02) 988 50 62, 986 77 09, 981 97 91
Факс: (02) 989 34 26
ел. поща: office @aip-bg.org
www.aip-bg.org

ФОНДАЦИЯ „ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ“

Фондация Програма Достъп до Информация е учредена на 23 октомври 1996 г. в София от журналисти, юристи, социолози и икономисти, решени да допринесат за установяването на информирано обществено мнение.

Фондация Програма Достъп до Информация (ПДИ) е член на международната мрежа Freedom of Information Advocates Network (FOIA Net).

Основна цел:

Спомага за реализиране правото на гражданите на информация, заложено в чл. 41 на Конституцията на България.

Чл. 41. (1) Всеки има право да търси, получава и разпространява информация. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

(2) Гражданите имат право на информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права.

Цели:

ПДИ подпомага упражняването на правото на информация.

ПДИ насърчава търсенето на информация чрез гражданско образование в областта на свободата на информация.

ПДИ работи за увеличаване на прозрачността в работата на институциите на централната и местна власт.

ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

ул. „Раковски“ 120, вх. А, ет. 4

1000 София

тел. (02) 988 50 62, 986 77 09, 981 97 91

факс (02) 989 34 26

E-mail: office@aip-bg.org

www.aip-bg.org

